

**JMG – INSTITUTIONEN FÖR
JOURNALISTIK, MEDIER OCH
KOMMUNIKATION**

”I DET HÄR LÄGET ÄR JAG SÅ OTROLIGT VIKTIG FÖR HENNE OCH DET FÅR JAG EN KICK AV”

En kritisk diskursanalys av konstruktionen av faderskapet
i Alex & Sigges podcast

Fredrica Olsson

Uppsats/examensarbete:	15 hp
Kurs:	Examensarbete i medie- och kommunikationsvetenskap
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	Vårterminen 2017
Handledare:	Johanna Arnesson
Kursansvarig:	Malin Svenningsson

Abstract

Uppsats/examensarbete:	15 hp
Kurs:	Examensarbete i medie- och kommunikationsvetenskap
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	Vårterminen 2017
Handledare:	Johanna Arnesson
Kursansvarig:	Malin Svenningsson
Sidantal:	66
Antal ord:	20 050
Nyckelord:	<i>Faderskap, podcast, populärkultur, livsstilsmedier, diskurs, hegemonisk maskulinitet, barnorienterad maskulinitet, kritisk diskursanalys, Fairclough, representation, identitet, ideologi, Alex och Sigge</i>

-
- Syfte:** Syftet med studien är att undersöka hur faderskapet konstrueras i Sveriges största livsstils-podcast.
- Teori:** Faircloughs kritiska diskursanalys som teori, begreppen populärkultur och livsstilsmedier, hegemonisk maskulinitet samt barnorienterad maskulinitet.
- Metod:** Utvalda delar av Faircloughs kritiska diskursanalys.
- Material:** Vid analysprocessens första steg: 63 utvalda podcastavsnitt av *Alex och Siggas podcast*. Vid analysprocessens andra steg: sex segment från sex av dessa 63 avsnitt.
- Resultat:** Studiens resultat visar sex återkommande diskursiva teman: *Det självbekräftande faderskapet, Det ångestfyllda faderskapet, Det begränsande faderskapet, Faderskapet som meningen med livet, Det känslomässigt empatiska faderskapet (barnperspektivet)* samt *Faderskapet som humor och underhållning*.

Alex Schulman och Sigge Eklund framstår som osäkra, ansvarstagande och känsllosamma pappor. Osäkerheten är tydlig när de talar om det egna faderskapet. Sigge Eklund uttrycker sin osäkerhet genom en ambivalens inför papparollen. Alex Schulmans osäkerhet handlar snarare om hur han ska räcka till som pappa. Undantagsvis tillskriver de sig båda säkra identiteter när de talar om allmänna föreställningar kring bra och dåligt faderskap. Vidare konstruerar båda sig själva som emotionella samt ansvarstagande pappor, främst gällande barnens känslor. Faderskapet beskrivs oftast utifrån känslomässiga upplevelser, snarare än utifrån praktiska handlingar. Språket är vardagligt och informellt vilket skapar en bild av Alex Schulman och Sigge Eklund som ”vanliga” människor.

Alex Schulman och Sigge Eklund anser att ett bra faderskap innebär att värna om barnens integritet, sätta gränser, ge villkorlös kärlek samt utsätta barnen för tråkiga saker. Ett dåligt faderskap innebär att inte kunna identifiera sig med papparollen, att använda faderskapet för självbekräftelse samt att ständigt skydda sina barn från negativa upplevelser.

Den här uppsatsen är ett resultat av många slitsamma veckor av ångest, tvivel, eufori och diverse koffeintillskott. Jag vill tacka mina vänner och min familj som tappert har lyssnat på mig när jag har beklagat mig över de problem som dykt upp på vägen. Era stöttande ord har varit mitt livselixir i de allra mörkaste stunderna.

Men framförallt vill jag tacka min eminenta handledare Johanna Arnesson för ditt brinnande engagemang, goda stöd och din skarpa feedback.

Tack!

Executive summary

In recent years, the view of traditional paternity in Sweden has changed. From the main task of providing the family, fathers are today expected to be more present in their children's lives. Men's parental leave increases, and the modern fatherhood has gained a bigger place in the media.

A medium that addresses paternity is *Alex and Sigge's podcast*, made by the writer and journalist Alex Schulman and the author and media producer Sigge Eklund. The podcast exemplifies a process where a private subject is raised in a public sphere. By acting in the lifestyle genre, Alex Schulman and Sigge Eklund show, based on their personal brands, a life that the podcast listeners may want to live. Based on lifestyle makers' ability to influence their audience, the image of paternity in the podcast, may influence the listeners. Thus, beliefs about a private subject like fatherhood may have a broader political significance. The purpose of the study is therefore to investigate how fatherhood is constructed in Sweden's largest lifestyle podcast. The essay is based on three issues: what discourse themes about paternity are recurring, how does Alex Schulman and Sigge Eklund construct themselves as fathers, and what beliefs about good and bad fatherhood can be distinguished? The first issue intends to find different *representations* of paternity, the second issue intends to find processes of *identity creation* and the third issue intends to find *ideological ideas* about paternity.

The theoretical framework is based on *Fairclough's critical discourse analysis*, including the central premise that discourses both affect and are influenced by reality. Society, and so also paternity, is a social construction created through human interaction. The theory of *hegemonic masculinity* is used to understand the expectations of masculinity, which in turn can affect the construction of paternity. *Child-oriented masculinity* is used to express a new form of masculinity in which children and family are basic for the man's self-esteem. In conclusion, the concept of *popular culture* and *lifestyle media* are used to explain the special format of the podcast. Lifestyle media deals with private subjects in an entertaining way. By using influencers, today's lifestyle media tries to guide people how to act and think. Through easy access and commercial forces, the message reaches a wide audience in their everyday life.

As Fairclough's critical discourse analysis contains both theory and method, the method for this research is Fairclough's critical discourse analysis as well. When studying discourse, Fairclough introduce a three-dimensional model containing text, discursive practice and social practice. In this research, the text is *Alex och Siggas podcast*. The discursive practice is processes of text production, distribution and consumption, and the social practice is representing the surrounding reality which the text is a part of. According to Fairclough, these

parts of the three-dimensional model affect each other. Due to the timeframe of this research, I decided to only study the textual level; the podcast itself.

The analysis consisted of two parts: a thematic analysis and a linguistic analysis. The thematic analysis was overall, and a part of the selection process. Using the thematic analysis, I could distinguish six discursive themes, which were asked for in the first issue. The thematic analysis was also used to select six segments of the podcast, which were transcribed and analyzed in the linguistic analysis. The linguistic analysis was made using three linguistic tools: *modality*, *transitivity* and *choice of words*. By using the linguistic analysis, the second and the third issue could be answered.

The results show six recurring discursive themes: *The self-confirming paternity*, *The anxious paternity*, *The restrictive paternity*, *Paternity as the meaning of life*, *The emotional empathic paternity (childhood perspective)* and *Paternity as humor and entertainment*. Alex Schulman and Sigge Eklund appears to be uncertain (with some exceptions), responsible and emotional fathers. Uncertainty is clear when talking about their own experiences of paternity. Sigge Eklund's insecurity appears in his attitude to the father's role, but also in the modality and transitivity that he uses when he speaks. Alex Schulman does not express the same ambivalence and doubts about his father's role. Instead, he describes an ambivalence about being away from his children and not being a good enough father. When talking about good and bad fatherhood, they usually assert secure identities by delivering their views as truths. The degree of security thus differs between talking about their *own* paternity, and talking about fatherhood as *a general idea*.

By expressing a responsibility for the children's feelings and moods, Alex Schulman and Sigge Eklund appears to be responsible fathers. This can also be distinguished in modality and transitivity. Passivations are rarely used, and events are described as actions, even though when reporting events where they have been acting badly. However, responsibility is usually about the feelings of the children, rather than a responsibility for practical actions about paternity.

Furthermore, Alex Schulman and Sigge Eklund appears as emotional fathers, responsive to the children's feelings. Paternity is usually described by emotional experiences, rather than from practical actions. Revealing themselves and their failures, reduce the distance to their audience. They do not pretend to be experts, except for some exceptions when they, by using truth modalities, assign themselves to identities as authorities. This only happens when they talk about general ideas about good and bad fatherhood. Through a common language and recognition of doubts about paternity and the father's role, Alex Schulman and Sigge Eklund appear to be "common" people that listeners easily can identify with.

The perceptions of paternity found in the material testify that good fatherhood means protecting the children's integrity, setting limits, giving unconditional love and exposing the children to "real life". Bad fatherhood means unable to identify with the father's role, using the paternity to self-confirmation and to constantly seek to protect the children from negative experiences.

Although paternity is constructed in various ways in the podcast, the ideal of a new, modern father is constantly present. According to previous research, Alex Schulman and Sigge Eklund are prepared as child-oriented fathers. Interestingly, the good paternity seems to be stronger discursive than practical. In the podcast, paternity is often described based on emotional experiences, rather than practical actions. In accordance with the theory of child-oriented masculinity, such a way of talking about paternity, can reproduce the notion that the mother's role and the father's role imply different expectations. Men can be regarded as good fathers by making themselves so discursive, while mothers must act in practice. Previous research also shows a greater acceptance for what men say about their paternity. This becomes clear when Sigge Eklund expresses his ambivalence for being a father, or when Alex Schulman humorously discusses whether he could love his child despite some appearance defects. Probably, these things could not be said by a woman in the same way. Thus, the way in which paternity is discussed in the podcast can help maintain uneven power differences between women and men in society.

Several of the results can be interpreted in the light of Alex Schulman's and Sigge Eklund's class affiliation. Previous research shows that men from the middle class, to which Alex Schulman and Sigge Eklund belong, often experience more practical and emotional changes when becoming fathers. This can explain the ambivalence facing the father's role that can be seen in the podcast. Life before children differs significantly from life with children, which causes difficulties to accept that they, as fathers, can no longer live the way they did before.

At the same time, external expectations on the father's role give rise to internal conflicts in cases where practice is different. When working, Alex Schulman spends a lot of time from his children. In the podcast, he seems to feel the need to express his anxiety over this. At the same time, he cannot renounce his career though that would result in a lower position on the hegemonic masculinity scale. Instead, he tries to pair between the hegemonic masculinity and the child-oriented masculinity. This also happens when Alex Schulman and Sigge Eklund try to weigh the feminine features of child-orientated masculinity by talking about fatherhood with a humorous and raw jargon. At the same time, they challenge the hegemonic masculinity ideal by framing themselves as emotional fathers. This gives a complex picture of paternity that shows that discourse about fatherhood is influenced by gender and gender notions. This is in line with previous research showing that today's media image of the father's role is ambiguous. It also shows that the discourse about paternity reflects the time we live in, and that paternity is

constantly transformed to suit the current culture. It also confirms Fairclough's theory that discourses both affect and are influenced by reality.

Through the personal appeal and everyday language, Alex and Sigge's podcast raises a private subject (paternity) into a mediated and public sphere. This is done in an entertaining and easy manner, in accordance with a lifestyle medium which the podcast is. In view of Fairclough's emphasis on everyday signification production of ideologies, the everyday format of the podcast entails that ideological beliefs about paternity may take part in the struggle for a hegemonic construction of paternity. Fatherhood as a private subject can thus have a broader political significance.

I would like to see future studies studying the same phenomenon through a complete analysis of Fairclough's three-dimensional model, studying the link between text, discursive practice and social practice. I would also like to see paternity being studied in similar lifestyle media, thus confirming or dementing the fatherhood discourse in Alex and Sigge's podcast as universal. It would also be interesting to investigate how other private subjects are constructed and produced in lifestyle media, whose everyday format provides accessibility to a wide audience.

Innehållsförteckning

1. Inledning	10
2. Syfte och frågeställningar	13
3. Bakgrund	14
3.1 Fadernskap i förändring	14
3.1.1 Barncentrering	14
3.1.2 Den moderna pappan	15
3.1.3 Fadernskap och klass	16
3.2 Forskningsöversikt	17
3.3.1 Diskursen om faderskap	17
3.3.2 Fadernskap i media	18
4. Teori	21
4.1 Faircloughs kritiska diskursanalys som teori	21
4.1.1 Text, diskursiv praktik och social praktik	22
4.1.2 Representation, identitet och relation	22
4.1.3 Ideologi, hegemoni och makt	23
4.2 Populärkultur	24
4.2.1 Livsstilsmedier	25
4.3 Hegemonisk maskulinitet	26
4.4 Barnorienterad maskulinitet	27
5. Metod och material	29
5.1 Faircloughs kritiska diskursanalys	29
5.2 Material	29
5.2.1 Urval	30
5.2.2 Bearbetning av material	31
5.3 Tillvägagångssätt	32
5.3.1 Analysverktyg	33
5.4 Metoddiskussion	34
5.4.1 Objektivitetsdilemmat	34
5.4.2 Faircloughs tredimensionella modell	35
5.4.3 Validitet och reliabilitet	36
5.4.4 Generaliserbarhet	37
6. Analys och resultat	38
6.1 Tematisk analys	38
6.1.1 Det självbegränsande faderskapet	38
6.1.2 Det ångestfyllda faderskapet	40

6.1.3 Det begränsande faderskapet	41
6.1.4 Faderskapet som meningen med livet.....	42
6.1.5 Det känslomässigt empatiska faderskapet (barnperspektivet)	43
6.1.6 Faderskapet som humor och underhållning	44
6.2 Lingvistisk analys	46
6.2.1 Konstruktionen av pappan	46
6.2.1.1 Osäkra pappor	46
6.2.1.2 Säkra pappor.....	47
6.2.1.3 Ansvarstagande pappor	48
6.2.1.4 Känslösamma pappor	49
6.2.2 Föreställningar om bra faderskap.....	50
6.2.3 Föreställningar om dåligt faderskap.....	53
7. Slutsatser och diskussion	55
7.1 Svar på frågeställningar	55
7.1.1 Diskursiva teman (representationer).....	55
7.1.2 Konstruktionen av Alex och Sigge som pappor	55
7.1.3 Föreställningar om bra respektive dåligt faderskap	56
7.2 Slutdiskussion	56
7.2.1 Ett barnorienterat faderskap.....	56
7.2.2 En barnorienterad men ojämförbar man	57
7.2.3 Klasstillhörighet och inre konflikter	59
7.2.4 En komplex bild av faderskapet.....	59
7.2.5 Podcastens betydelse i ett vidare perspektiv	60
7.3 Förslag på vidare studier	61
8. Referenslista	63
Bilagor	66
Bilaga 1 – Analysfrågor	66

1. Inledning

I Sverige har det de senaste åren skett en succesiv förändring kring synen på det traditionella faderskapet. Den hårt arbetande mannen som inte har tid att vara hemma och delta i sina barns vardag ses inte längre som ett eftersträvanvärt ideal. I takt med att frågor om jämställdhet har fått en större plats i samhällsdebatten, har svenska pappor börjat ta ett större ansvar för hem och barn. Sedan 2000-talet har pappaledigheten i Sverige ökat med nästintill det dubbla (Försäkringskassan, 2012:10–16). Samtidigt har den moderna pappan fått ett allt större utrymme i den mediala sfären. Här återfinns exempel som *Pappapanelen* i Nyhetsmorgon i TV4 samt kända pappor som visar upp livet med barn i bloggar och andra sociala medier.

Alex Schulman och Sigge Eklund¹ är två medieprofiler som i sin podcast *Alex och Sigges podcast*, utöver ämnen inom livsstil och kultur, berör privatliv och faderskap. Alex och Sigge har tre barn vardera, varav två av dem har fötts under de år som podcasten har spelats in. Faderskapet är därmed ett ämne som återkommer i nästintill varje avsnitt. Med sina dryga 200 000 unika lyssnare per månad är podcasten Sveriges näst största (Myndigheten för press, radio och tv, 2016:17).

Podcastens popularitet kan ses som ett tecken på en utveckling där det privata har blivit medierat och således kommit att få en politisk betydelse. Alex och Sigge verkar inom livsstilsgenren² där medier fungerar som en källa till inspiration för hur människor kan förändra sina liv. Utifrån sina personliga varumärken agerar Alex och Sigge med stor sannolikhet förebilder för många människor, och visar således upp ett liv som lyssnarna kan tänkas vilja efterleva (Christenssen, 2008:23–25). Utöver podcasten finns Alex och Sigge på flera olika plattformar, däribland Twitter och Instagram. De gör även shower och podcastinspelningar live inför publik, vilket ger lyssnarna möjlighet att stärka sin redan intima relation till de båda mediepersonligheterna.

Alex och Sigges podcast har valts ut, dels på grund av podcastens popularitet, men också på grund av att Alex och Sigge tillhör en ekonomiskt och socialt stark medelklass. Studier visar att värderingar och föreställningar om faderskapet varierar mellan olika klasstillhörigheter och att medelklassmän tenderar att uppleva familjebildandet som omvälvande (Plantin, 2003:168–169, 175). Alex och Sigges podcast förmedlar därmed en *specifik* diskurs om faderskapet,

¹ Fortsättningsvis kommer Alex Schulman och Sigge Eklund att refereras till med enbart förnamn, eftersom det är utifrån dessa som duon är mest känd.

² Livsstilsgenren och begreppet *livsstilsmedier* förklaras närmare i avsnitt 4.2 *Populärkultur* och 4.2.1 *Livsstilsmedier*.

vilken är intressant att studera då den representerar en av många föreställningar om vad det innebär att vara pappa idag. Utifrån livsstilsmediers möjlighet att påverka sin publik, kan det faderskap som återspeglas i Alex och Sigges podcast även tänkas påverka lyssnarnas bild av faderskapet. Syftet med studien är därför att undersöka hur faderskapet konstrueras i Sveriges största livsstilspodcast.

Trots att massmedia på senare år alltmer har börjat referera till en ny manlighet som tar hand om hem och barn, har det historiskt sett varit kvinnan som har förekommit i medierna i samband med föräldraskapet (Fiske, 1997:124). Sverige går nu mot ett alltmer jämställt land med en alltmer ökad pappaledighet (Försäkringskassan, 2012:10). Som en konsekvens av denna utveckling sätts faderskapet i ett nytt aktuellt fokus, vilket antas bidra till ett ökat intresse för en medial diskurs kring faderskap. Samtidigt visar forskning att kvinnor fortfarande står för huvudansvaret för barn och hushåll och att papporna tenderar att välja de ”roliga” delarna av föräldraskapet (Bekkengen, 2003:195).

Enligt Faircloughs teori om diskurs,³ vilken utgör en del av studiens teoretiska ramverk, konstruerar Alex och Sigge bilden av faderskapet genom sitt språkliga uttryck (Winther Jørgensen & Phillips, 2000:16). Eftersom podcasten som medium i allmänhet och livsstilsmedium i synnerhet tenderar att påverka människors uppfattningar (Strömbäck, 2009:114) är det teoretiskt möjligt att de föreställningar om faderskapet som förmedlas i en livsstilspodcast kan komma att påverka människors beteende, och på sikt även lagstiftning kring föräldraskapet. Mot denna bakgrund är det intressant att studera den konstruktion av faderskapet som förmedlas i Sveriges mest lyssnade livsstilspodcast.

Trots att podcasten är ett förhållandevis nytt fenomen utgör mediet ett föremål för en mängd studier. Hur just faderskapet framställs i podcasts är dock ett outforskat område. En stor del av den tidigare forskningen kring faderskap i media är internationell. Hit hör studier av amerikanska tv-serier, bilderböcker, film och tidskrifter (se exempelvis Flannery Quinn, 2009; Kelly, 2009; Schmitz, 2016 samt Goldberg, Tan & Thorsen, 2009). I en svensk kontext har Roger Klinth (1999) studerat hur faderskapet konstrueras i utbildningsprogram riktade till föräldrar i radio och tv under perioden 1946–1971. Klinth (2008) har även studerat bilden av faderskapet i statliga kampanjer för pappaledighet under perioden 1976–2006. Podcasten skiljer sig från dessa mediekanaler genom att den tillhör kategorin *livsstilsmedier*. I livsstilsmedierna, vars format ligger nära människors vardagsliv, behandlas privata ämnen på ett underhållande sätt (Hanusch, 2012:3–4). Livsstilsmedierna är således mer lättillgängliga och riktar sig till en bredare publik. Till skillnad från utbildningsprogram för föräldrar söker sig lyssnarna inte till livsstilsmedierna för att bli utbildade i ett visst ämne, även om effekten indirekt kan bli den

³ Diskursbegreppet förklaras vidare i avsnitt 4.1 *Faircloughs kritiska diskursanalys som teori*.

samma. Livsstilsmediernas påverkan på människor är således mer subtil, vilket gör det intressant att studera faderskapets konstruktion i just en livsstilspodcast.

Många svenska studier kring faderskap i media är gjorda på medietexter där faderskapet är ett uttalat tema. Alex och Siggas podcast skiljer sig från dessa medietexter genom att inte vara en uttalad föräldrapodcast, utan en livsstilspodcast, som därmed når en mer heterogen lyssnarskara med variation kring ålder, intresse och livssituation. Att faderskapet inte är podcastens huvudämne kan även innebära att faderskapet framställs mer transparent och omedvetet. Detta kan tänkas göra det lättare att skönja underliggande åsikter och föreställningar om faderskapet, vilket möjligtvis hade varit svårare i en podcast som uttryckligen riktar sig till föräldrar och där avsändarna är ytterst medvetna om hur de framstår som pappor (se exempelvis *Pappapodden med Nisse och Manne*).

Vid Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG) vid Göteborgs universitet har det under de senaste åren publicerats ett flertal uppsatser som har studerat podcasten utifrån reklam, könsskillnader och manlig respektive kvinnlig representation (se exempelvis Abrahamsson & Johansson Fager, 2016; Isaksson & Sääf, 2016 samt Espeland, Ljungkvist & Wagersten, 2016). Podcasten har även undersökts utifrån ett lyssnarperspektiv (se exempelvis Ahlbertz & Karlsson, 2015). Även Alex och Siggas podcast har studerats – dock aldrig utifrån faderskapet. Faderskapets konstruktion i livsstilsmedier i allmänhet, och i Alex och Siggas podcast i synnerhet, är därmed ett outforskat område. Min förhoppning är att min studie ska öppna upp för vidare forskning kring konstruktionen av faderskapet, dels i podcasts men även i övriga livsstilsmedier. Detta är intressant då det kan ge en bild av den samtida faderskapsdiskursen, samtidigt som diskursen i sig kan påverka människors föreställningar om faderskapet.

2. Syfte och frågeställningar

Studiens syfte är att undersöka hur faderskapet konstrueras i Sveriges största livsstilspodcast. Empirin utgörs av Alex och Sigges podcast, av och med medieprofilerna Alex Schulman och Sigge Eklund.

För att besvara syftet kommer följande tre frågeställningar att användas:

1. Vilka diskursiva teman kring faderskap är återkommande?

Här avser jag att finna teman över olika sätt att tala om faderskapet, och på så sätt kartlägga processer av representationer⁴ av faderskapet.

2. Hur konstruerar Alex och Sigge sig själva som pappor?

Genom att tala om faderskapet på ett visst sätt, konstruerar Alex och Sigge sig själva som pappor. Det kan handla om huruvida de talar om faderskapet med stor självsäkerhet, vilket kan ge indikationer på om de konstruerar sig själva som säkra eller osäkra pappor. Här avser jag att finna processer av identitetsskapande.⁴

3. Vilka föreställningar om bra respektive dåligt faderskap går att urskilja i texten?

Ett syfte med den diskursanalytiska ansats på vilken studien vilar, är att avslöja underliggande ideologier⁵ (Winther Jørgensen & Phillips, 2000:69). Här avser jag därför att finna tecken på ideologiska föreställningar som rör Alex och Sigges syn på faderskapet. Det kan handla om att de tycker att pappor bör bete sig på ett visst sätt eller besitta vissa specifika egenskaper.

⁴ För en mer utförlig beskrivning av processerna representation och identitet, se avsnitt 4.1.2 *Representation, identitet och relation*.

⁵ För en mer utförlig beskrivning av ideologibegreppet, se avsnitt 4.1.3 *Ideologi, hegemoni och makt*.

3. Bakgrund

I det här kapitlet ges en historisk bakgrund till hur faderskapet och dess förutsättningar har sett ut i Sverige genom tiderna. Jag redogör även för hur dagens moderna faderskap ser ut, både diskursivt och praktiskt. Avslutningsvis redovisas en forskningsöversikt över relevanta studier kring faderskapdiskursen i allmänhet, och i media i synnerhet.

3.1 Faderskap i förändring

Faderskapet har på senare år genomgått en stor förändring på en såväl diskursiv som praktisk nivå. Från att i första hand ha haft ett ekonomiskt ansvar för familjen, har papporna kommit att bli alltmer närvarande i barnens liv. Denna utveckling har gått att skönja främst i de nordiska länderna, där Sverige ligger i framkant (Bekkengen, 2003:189–194).

I samband med 1960-talets jämställdhetsdebatt myntades begreppet *den nya mannen*. Begreppet inbegrep en politisk vision om en ny omsorgsorienterad man som skulle ta ett större ansvar för hem och barn, och samtidigt stärka kvinnans position i yrkeslivet. Detta resulterade 1974 i införandet av föräldraförsäkringen, som gav män rätt till betald föräldraledighet. Ett år senare hade dock endast två procent av männen nyttjat försäkringen. Detta föranledde en statlig utredning som 1975 föreslog att en månad av den totala föräldraledigheten skulle tilldelas endast pappan. Förslaget uppfattades som kontroversiellt, och först 20 år senare blev den omdiskuterade pappamånaden verklighet (Johansson & Klinth, 2007:144–145).

De senaste 30 åren har den politiska strategin varit att förändra attityderna hos svenska män. Detta har skett genom omfattande pappaledighetskampanjer som har uppmuntrat pappor till ett naturligt föräldraansvar. Kampanjernas effekt i praktiken är oklar, men många anser att de har varit ett av de viktigaste bidragen till skapandet av den nya mannen (ibid:146).

Attitydundersökningar visar att svenska män ända sedan början av 1980-talet har varit positivt inställda till föräldraledighet. Trots detta ökar mäns uttag av pappaledighet inte i samma takt. Sedan 1980-talet har andelen föräldralediga män gått från 5 procent (ibid:144) till 25 procent (Försäkringskassan, 2012:10–16). Sett till tidsintervallet på nästan 40 år kan ökningen betraktas som blygsam. Detta styrker antagandet om att diskursen om det goda faderskapet är starkare än det som utövas i praktiken.

3.1.1 Barncentrering

Samhället, i synnerhet det nordiska, har på senare år kommit att präglas av en ökad barncentrering. Enligt Lisbeth Bekkengen (2003:189–194) innebär barncentreringen ett ökat fokus

på barnets bästa, inte minst på en politisk nivå. Hit hör bland annat Förenta nationernas (FN) barnkonvention. Samtidigt visar statistik att barn fortsätter att fara illa, både i hemmet och inom barnomsorgen. Detta kan tolkas som att även barncentreringen ter sig starkare diskursivt än praktiskt.

Enligt Bekkengen (2003:195) förekommer tre huvudsakliga diskurser kring faderskap i det svenska samhället. Till dessa hör just barncentrering, men även jämställdhetsdiskursen samt diskursen om att mödrar och fäder är olika. Både män och kvinnor ställer sig bakom barncentreringen på en diskursiv nivå, men i praktiken tar kvinnorna det största föräldraansvaret. Kvinnor uppskattar mäns intresse för barn och uppmuntrar därmed männens barncentrering, trots att den inte innebär en ökad jämställdhet. Effekten blir att kvinnor inte kräver att män tar samma praktiska vardagsansvar för barnen, eftersom det kan tänkas äventyra männens barncentrering och därmed barnens bästa. Bekkengen menar således att en barncentrerad man inte bör likställas med en jämställd man.

Enligt Bekkengen innebär diskursen om att mödrar och fäder är olika, att män och kvinnor i praktiken inte tillskrivs samma rättigheter och skyldigheter. Diskursen om jämställdhet präglas i stor utsträckning av männens villkor. Det främsta motivet till mäns föräldradighet är utvecklandet av relationen mellan man och barn, vilket inte inbegriper ett närmande till kvinnan. Män är sällan pappalediga med motivet att främja jämställdhet (ibid:195–196). Jämställdhetsdiskursen tenderar dessutom att möta motstånd i vissa kretsar. Detta till skillnad från diskursen om barncentrering som förblir oemotsagd. Både män och kvinnor, oberoende av samhällsklass, ställer sig bakom vikten av att se till barnets bästa. Parallellt med att samhället har blivit mer barncentrerat har även ett nytt manligt ideal vuxit fram, *barnorienterad maskulinitet*,⁶ vilket kan ses som ett tydligt tecken på att män alltid passar in oavsett samhälleliga förändringar (ibid: 189–194).

3.1.2 Den moderna pappan

I takt med att antalet skilsmässor och flerlöntagarhushåll har ökat, har nya förutsättningar för svenska pappor vuxit fram. Dagens pappor förväntas vara omhändertagande och delta i barnens vardagsliv. Denna moderna och omsorgsinriktade pappa fick sitt stora genomslag på 1980-talet, delvis som en följd av införandet av föräldraförsäkringen (Plantin, 2003:150–152). Forskning visar även att männens tankestruktur kring faderskapet har förändrats på senare år. Dagens pappor uppger att familj och föräldraskap är viktigare än arbete och karriär. Faderskapet står för trygghet, beständighet och personlig utveckling. Inom familjen blir mannen älskad för den

⁶ Teorin om barnorienterad maskulinitet beskrivs mer utförligt i avsnitt 4.4 *Barnorienterad maskulinitet*.

han är, medan han på arbetet bedöms utifrån prestation och har mer osäkra relationer. Den moderna mannen är en man som trots sina feminint kodade egenskaper ändå behåller sin typiska manlighet och på så sätt fortfarande är högt aktad i stora delar av det svenska samhället (Kjellberg, 2013:114–116).

Trots detta visar statistik att pappornas praktiska agerande inte förändras i samma takt. Pappaledigheten ökar, men ökningen är knapp och sker långsamt. Till stor del liknar dagens faderskap det faderskap som återfinns hos tidigare generationer (Plantin, 2003:153–154). Detta tyder återigen på att det goda faderskapet inte tar sig samma uttryck praktiskt som diskursivt. Johansson & Klinth (2007:146) menar att män idag är noga med att framhålla sig själva som politiskt korrekta fäder som ser sitt föräldraansvar som en självklarhet. Diskursen kring den moderna pappan börjar få en hegemonisk status, vilket jag kommer få anledning att återkomma till i mitt teoriavsnitt.

3.1.3 Faderskap och klass

Klass är en av flera faktorer som kan bidra till att konstruera och förklara faderskapet. Plantin (2003:168–169) menar att värderingar och föreställningar om faderskapet kan variera mellan olika klasstillhörigheter. Svenska medelklassmän som lever i familjer där både mannen och kvinnan har goda ekonomiska förutsättningar är de som vanligtvis är pappalediga längst. Dessa män upplever även faderskapet som en stor personlig förändring med den centrala insikten om att inte längre stå i centrum av sina egna liv. Att bli pappa innebär nya emotionella upplevelser. Hos män från arbetarklassen är både upplevelser och praktiska val kring faderskapet annorlunda. Dessa män tar inte ut lika mycket pappaledighet och upplever heller inte samma känslomässiga förändringar. Istället ses faderskapet som en naturlig del av livet (ibid:175–177).

Denna bakgrund är viktig för förståelsen av att det finns yttre faktorer som påverkar hur Alex och Sigge konstruerar sitt faderskap. Båda två representerar en vit privilegierad medelklass med goda sociala och ekonomiska förutsättningar. Deras sätt att tala om faderskapet kan därför skilja sig från de föreställningar som finns hos andra män med andra bakgrunder. Diskursen om faderskapet är således ingen absolut sanning. Avsikten med studien är därmed inte att påvisa någon allmängiltig konstruktion av faderskapet. Jag återkommer till detta förhållningssätt i kapitel 3. *Teori* där jag beskriver de teoretiska utgångspunkter som studien vilar på.

3.2 Forskningsöversikt

I Norden, och i synnerhet Sverige, är en stor del av mansforskningen centrerad kring faderskapet. Det som främst har studerats är männens uttag av föräldraledighet (Bekkengen, 2003:181). Det finns även ett flertal studier som undersöker hur fadersrollen påverkar männens syn på sig själva utifrån ett manlighetsideal (se exempelvis Schmitz, 2016 samt Connell, 2005). Resultaten visar att män i första hand skapar sin identitet i relation till arbete och karriär. Detta innebär att ett faderskap som innefattar pappaledighet kan äventyra mannens maskulina identitet. Det som är av störst intresse för min egen studie är dock de studier som har undersökt faderskapet på en diskursiv nivå, både i vardagen och i olika typer av medier.

3.2.1 Diskursen om faderskap

Tidigare har mansforskningen främst handlat om pappors inverkan på barn. Idag står istället faderskapets förutsättningar, konstruktion och diskurs i fokus (Plantin, 2003:150–151). Kjellberg (2013) har undersökt diskursen om faderskap, manlighet och jämställdhet hos tre kategorier av svenska fäder: män med ledande positioner i pappagrupper, män som identifierar sig som praktiserande muslimer samt homosexuella män med engagemang i hbtq-rättigheter. Studien visar att diskursen kring den nya barncentrerade mannen främst dominerade bland pappagrupsledarna. Dessa tog även aktivt avstånd från det traditionella manliga machoidealet. Att vara pappa likställdes med en ny sorts eftersträvansvärd manlighet.

I en annan studie gjord av Thomas Johansson och Roger Klinth (2007) undersöktes hur svenska män från olika samhällsgrupper konstruerade sitt faderskap utifrån de senaste 30 årens statliga kampanjer för ökad föräldraledighet. Resultatet visar att samtliga deltagare hade en positiv inställning till det omvårdande faderskapsideal som kampanjerna förmedlade, men att bilden av den nya mannen tog sig olika uttryck inom samhällsgrupperna. I en gemensam diskurs som gick att finna inom samtliga grupper beskrevs faderskapet som viktigt främst utifrån relationen pappa-barn, snarare än utifrån relationen till kvinnan. Distinktion mellan den nya barncentrerade pappan och den jämställda mannen blir således tydlig. Resultatet pekar i samma riktning som det Bekkengen (2003) kommit fram till, och som har beskrivits tidigare i avsnitt *3.1.1 Barncentrering*.

Med hjälp av reklam, enkäter, rådgivningslitteratur och intervjuer med pappor har Charlotte Hagström (1999) undersökt konstruktionen av faderskapet i 1990-talets Sverige. Resultatet visar att faderskapet, jämfört med tidigare generationer, har blivit mer barn- och familjecentrerat, samt att arbete och karriär inte längre är primärt för männens självbild. En central iakttagelse i studien är att faderskapet inte betraktas som något som männen per automatik går in i bara för att de får barn. Istället menar Hagström att det är upp till var och en

att genom utbildning och engagemang konstruera sitt eget faderskap, vilket i stor utsträckning sker på inverkan av de historiska, mediala och kulturella kontexter som männen ingår i.

3.2.2 Faderskap i media

Diskursen kring faderskap i podcasts tycks vara ett outforskat område. Däremot finns det flera studier som har undersökt hur faderskapet konstrueras i andra typer av medier. Eftersom antalet svenska studier är begränsat kommer jag även att redovisa resultat från internationella studier. Jag vill dock påpeka att min egen studie är begränsad till en svensk kontext.

Liksom diskursen kring faderskap i allmänhet, har den mediala faderskapdiskursen genomgått en förändring över tid. En omfattande studie av Roger Klinth (1999) har undersökt hur den dåtida pappan har speglats genom utbildningsprogram i svensk radio och tv 1946–1971. Resultatet visar att förändringar kring på vilket sätt fadersrollen gestaltas börjar ske redan under sent 40-tal. Programmen handlar då om att familjen bör moderniseras, främst genom förändringar hos mannen utifrån hans mans- och fadersroll. Kritik riktas mot den tidigare bilden av en tyrannisk far som uppfostrade sina barn med hårda metoder. Den nya moderna fadern skulle istället vara en omhändertagande och gemenskapsinriktad fritidspappa. Han skulle inte heller längre ha samma rätt till tupplur efter maten, ostörd tidningsläsning, ensamrätt över familjeekonomin samt orimliga sexuella krav på sin fru. Istället skulle den moderna mannen visa sig behjälplig med hushållssysslorna (Klinth, 1999:375–379).

Klinth beskriver fadern i 40- och 50-talets utbildningsprogram som en "hjälpsam" pappa. Denna konstruktion återfinns även under 60- och 70-talet då papporna uppmanas till att ta ett ännu större ansvar för hushållssysslorna, medan kvinnan uppmanas till yrkesarbete (ibid:381–383). I samhället sker på 60-talet ytterligare en utveckling av mansrollen, vilket återspeglas i utbildningsprogrammets gestaltning av faderskapet under samma tid. Det traditionella manssamhället blev starkt kritiserat och man tog avstånd från den mansroll som förknippades med hårdhet, olyckor, våld och ensamhet. Den nya fadersrollen premierade istället pappans relationella egenskaper (ibid:387–391).

Klinths studie visar att programmen som sändes under början av 60-talet betonar mannens värde för familj och barn. Därefter kom programmen istället att betona familjens, och framförallt barnens, värde för mannen. Således gick mannen från att ha varit en tillgång för jämställdheten, till att själv nyttja jämställdheten som en tillgång för det egna välbefinnandet (ibid:191–193).

I en annan studie har Susanne M. Flannery Quinn (2009) undersökt konstruktionen av faderskapet i amerikanska barnbilderböcker. Från 1970-talet och fram till 2000-talet syns även

här en stegvis utveckling mot en mer emotionell pappa. Samtidigt visar studien att få böcker gav pappan en central roll i barnens liv. Detta kan jämföras med resultatet från en svensk studie från samma period som visserligen inte studerar bilderböcker, utan statliga kampanjer för pappaledighet under perioden 1976–2006. Resultatet visar att kampanjerna mellan 1976 och 2001 främst återgav en bild av pappan som en sekundär förälder. Denna trend skiftades vid 2000-talet då kampanjerna istället kom att framställa både mamman och pappan som jämbördiga föräldrar med lika ansvar för barnen. Gemensamt för de senare kampanjerna var att männen skildrades på ett nytt sätt som utmanade traditionella föreställningar om faderskapet. Det nya faderskapet gestaltades genom att männen intog en mer vårdande och omsorgsinriktad position till barnen, en position som traditionellt sett har tilldelats kvinnan (Klinth, 2008).

I en forskningsöversikt presenterar Janice Kelly (2009) en amerikansk studie av faderskapets konstruktion i tolv populära amerikanska tv-serier. Trots den amerikanska kontexten pekar resultatet i en liknande riktning som undersökningen av de svenska kampanjerna. Tv-serierna från 2000-talet visade sig, till skillnad från tidigare år, lägga stor vikt vid pappornas aktiva engagemang och känslomässiga band till barnen. Tv-papporna porträtterades som lekfulla, omvårdande och stöttande samt med en insikt om vikten av “kvalitetstid” med barnen (ibid:107–109).

Wendy Goldberg, Edwin Tan och Kara Thorsen (2009) har analyserat 1 115 artiklar från fem vetenskapliga amerikanska föräldratidskrifter mellan 1930 och 2006. Resultatet visar att faderskapet under den studerade perioden började uppmärksammas alltmer. En uppåtgående trend gick att se under 1990-talet då papporna fick ett större utrymme i tidskrifterna. Slutsatserna som har dragits av studien är att faderskapet numera ständigt är närvarande i de amerikanska tidskrifterna och att fadersrollen har kommit att bli alltmer mångfasetterad. Det senare, menar Goldberg, Tan och Thorsen, antas bero en ökning av antalet skilsmässor och flerlöntagarhushåll, vilket har tvingat fadersrollen att utvecklas.

Ovanstående slutsatser återfinns i resultatet av Rachel Schmitz (2016) studie som har undersökt framställningen av faderskapet i fem andra amerikanska föräldratidskrifter från perioden 2007–2011. Studien visar att faderskapet förvisso ges en allt större uppmärksamhet, men att framställningen av faderskapet är tvetydig. Detta leder, enligt Schmitz, till svårigheter för män att fastställa sin föräldralegitimitet.

Både svenska och internationella studier visar på en medial konstruktion av pappan som barnorienterad, vilket skiljer sig från den historiskt distanserade och auktoritära pappan (se exempelvis Li, 2016). Klinth (1999) menar att detta beror på förändrade förutsättningar för

faderskapet i samhället. Att konstruktionen av faderskapet i de svenska utbildningsprogram som Klinth har studerat genomgick en drastisk förändring under 60-talet, bör exempelvis ses i ljuset av de jämställdhetsidéer som slog igenom under samma tid (ibid:391–393). Eftersom flertalet av de studier som har presenterats i det här avsnittet har varit gjorda i en internationell kontext, bör hänsyn tas till att resultaten också har påverkats av respektive land. Sverige tillhör ett av världens mest barncentrerade länder med goda förutsättningar för pappors föräldraledighet (Bekkengen, 2003:189–194). Att samhället uppmuntrar pappor till att vara en central del barnens liv, är troligtvis något som även återspeglas i svensk nutida media.

4. Teori

I detta kapitel presenteras de teoretiska utgångspunkter som studien vilar på. Inledningsvis beskrivs *Faircloughs kritiska diskursanalys*. Därefter diskuteras *populärkulturen* i allmänhet och *livsstilsmedier* i synnerhet, vilka Alex och Sigges podcast tillhör. Avslutningsvis beskrivs teorierna *hegemonisk maskulinitet* samt *barnorienterad maskulinitet*.

4.1 Faircloughs kritiska diskursanalys som teori

En av många inriktningar inom diskursteori är Norman Faircloughs kritiska diskursanalys, i vilken diskurs beskrivs som ett sätt att tala om och förstå världen. Fairclough menar att diskurser både är konstituerande och konstituerade. Detta innebär att de både påverkar och påverkas av verkligheten (Winther Jørgensen & Phillips, 2000:7, 25). Språket blir ett centralt studieobjekt eftersom människor, med hjälp av språket, antas spegla en given världsbild, samtidigt som de hjälper till att skapa den (ibid:15–16). Språket antas samtidigt påverka vår inställning till och uppfattning om sociala företeelser (Börjesson & Palmblad, 2007:34–36).

Faircloughs kritiska diskursanalys vilar på en socialkonstruktivistisk grundtanke där samhället ses som en social konstruktion skapad genom människors samverkan. Detta innebär att betydelsen av faderskapet konstrueras av de människor som använder begreppet. Således varierar faderskapets innebörd över tid och mellan olika kontexter (ibid:11) vilket även tidigare forskning visar.

Enligt socialkonstruktivismen är världen inte objektiv. Det är därför inte möjligt att finna någon entydig sanning om verkligheten. Vi människor uppfattar verkligheten utifrån vår egen kultur och historia, vilket innebär att all kunskap om världen är kulturellt och historiskt betingad. Genom att handla i linje med diskursen handlar vi även socialt och bidrar till att konstruera den sociala världen (ibid:12). Det faderskap som konstrueras i Alex och Sigges podcast ska därmed inte förstås som en isolerad händelse, utan som en produkt av den sociala omvärlden.

Jag har valt att utgå från Faircloughs teorier om diskurs, då min utgångspunkt är att idén om faderskapet är under konstant förändring, samt både påverkar och påverkas av världen som helhet. I enlighet med socialkonstruktivismen betraktar jag Alex och Sigges sätt att tala om faderskapet som ett utsnitt av världen som kan säga något om allmänna uppfattningar om och förväntningar på papparollen.

4.1.1 Text, diskursiv praktik och social praktik

Fairclough analyserar diskurs utifrån en tredimensionell modell som innefattar text, diskursiv praktik och social praktik. I den här studien utgörs texten av Alex och Sigges podcast. Den diskursiva praktiken avser de förhållanden under vilken podcasten produceras, distribueras och konsumeras. Den sociala praktiken representerar omvärlden som innefattar makt, ideologi, politik och föreställningar om faderskapet (Fairclough, 1992:4). Med hänsyn till studiens begränsade tidsram har analysen avgränsats till enbart texten. Denna avgränsning diskuteras närmare i avsnitt 5.4.2 *Faircloughs tredimensionella modell*.

Den diskursiva praktiken beskrivs kortfattat i avsnitt 4.2.1 *Livsstilsmedier* samt 5.2 *Material*. Den sociala praktiken har med hjälp av tidigare forskning skisserats som en bakgrund till vilken både text och diskursiv praktik relaterar (ibid:93). Detta har varit viktigt med hänsyn till Faircloughs utgångspunkt om att texten inte utgör en isolerad händelse (ibid:7). Trots att mitt analytiska fokus har avgränsats till texten, har det varit nödvändigt att i viss mån relatera resultaten till både diskursiv och social praktik. Detta för att upprätthålla Faircloughs teori om att de tre nivåerna samspelar med varandra.

4.1.2 Representation, identitet och relation

Enligt Fairclough (1995:5) innehåller en text tre parallellt pågående processer: representation, identitet och relation. *Representationer* av verkligheten (faderskapet) i Alex och Sigges podcast skapas genom språkanvändning. Dessa utgör inte en objektiv sanning. Trots det förekommer det att människor uppfattar mediernas representationer som just objektiva sanningar (ibid:103–104). Mot denna bakgrund är det intressant att analysera vilka representationer av faderskapet som förekommer i Alex och Sigges podcast, då de kan tänkas påverka människors bild av faderskapet. Representationerna av faderskapet utgörs av de diskursiva teman som efterfrågas i studiens första frågeställning.

Medierna påverkar även människor genom skapandet av *identiteter*. Fairclough menar att aktörer i en text kan tillskrivas olika sociala identiteter där de framstår som exempelvis säkra eller osäkra. Identiteterna påverkar hur lyssnarna relaterar till aktörerna och deras budskap (ibid:3–5). I min studie fokuserar jag endast på de identiteter som tillskrivs Alex och Sigge, även i de fall då det förekommer ytterligare aktörer i podcasten.

Anthony Giddens (1999:68) beskriver identitetsbegreppet som den självbild vilken en person uppfattar och skapar av sig själv. Denna process har blivit alltmer komplex i dagens senmoderna samhälle, där individen numera aktivt tvingas att delta i det egna identitetsskapandet. Identitet är inget vi föds med, utan något vi ständigt måste konstruera. Giddens menar således att

identiteten har blivit ett *reflexivt projekt* där varje individ måste förändra sin identitet i takt med samhällets förändringar (ibid:11–13). Således kan pappors identiteter ändras och formas i förhållande till yttre faktorer, såsom allmänna förväntningar och politiska beslut. En stor betydelse för människors identitetsskapande har medierna. Genom att medierna förser oss med olika världsbilder, tvingas vi ständigt att omvärdera våra tankar om oss själva och således skapa oss nya identiteter (Olausson, 2009:144).

I min studie undersöker jag, med hjälp av min andra frågeställning, hur Alex och Sigge konstruerar sig själva som pappor, samt vilka identiteter de tillskriver sig med hjälp av språket. Jag undersöker hur Alex och Sigge konstruerar sina papparoller genom att de exempelvis använder faderskapet för att uppfylla personliga behov. Det kan även handla om att de talar om faderskapet med olika grader av självsäkerhet, vilket kan ge dem säkra eller osäkra identiteter. Identiteterna är viktiga att analysera eftersom det är genom dem lyssnarna upplever identifikation och antingen tar till sig eller förkastar budskapet (Olausson, 2009:143, 145). Om lyssnarna kan identifiera sig med Alex och Sigge, är chansen större att de påverkas av deras föreställningar om faderskapet.

När *relationerna* analyseras undersöker man hur texten, genom olika språkliga val, relaterar till sina mottagare genom inkludering eller exkludering (Fairclough, 1995:17). I min studie har jag valt att inte analysera relationsbyggandet mellan text och mottagare, då det ligger utanför syftet. Däremot menar Fairclough att identitet och relation är tätt sammankopplade eftersom en aktörs identitet även påverkar relationen med mottagarna (ibid:126). Genom att analysera podcastens identiteter är det således även möjligt att säga något om ett potentiellt relationsskapande till lyssnarna.

4.1.3 Ideologi, hegemoni och makt

I Faircloughs teorier om diskurs är avslöjandet av underliggande *ideologier* centralt. Enligt Fairclough är ideologier betydelsekonstruktioner som bidrar till att producera, reproducera och förändra dominansrelationer. Ideologierna uppstår när det råder dominansrelationer på grund av exempelvis klass eller kön (Winther Jørgensen & Phillips, 2000:69, 79).

Ideologierna kan upptäckas genom de normer och samhällsuppfattningar som kan skönjas i en diskurs. Ideologierna kan produceras och reproduceras, men även utmanas och omvandlas (Fairclough, 1992:10). Som ett resultat av en ideologisk kamp kan en ideologi komma att bli accepterad som "sunt förnuft". Ideologin har då blivit *hegemonisk*. Fairclough beskriver således hegemoni som en ideologisk kontroll genom samtycke (Fairclough, 1992:87). Diskurser som bärare av ideologier kan genom denna process förändra eller upprätthålla maktrelationer i

samhället (ibid:87). En hegemoni är dock aldrig statisk, utan kan alltid komma att utmanas. Samtidigt är människor kapabla att parera mellan olika ideologier samtidigt. Således kan det "sunda förnuftet" bestå av flera konkurrerande element (Winther Jørgensen & Phillips, 2000:79–80).

Då språkanvändning möjliggör en påverkan på andra människor (ibid:20) kan föreställningar om faderskapet i Alex och Sigges podcast teoretiskt sett komma att bli hegemoniska. De ideologier som förmedlas i podcasten blir därför intressanta att studera, vilket görs med hjälp av studiens tredje frågeställning. En förutsättning för detta är dock att alla diskurser och texter anses vara ideologiska, vilket det råder delade meningar om (ibid:79–80). I nästa kapitel diskuteras därför huruvida populärkulturen och livsstilsgenren, vilka Alex och Sigges podcast är en del av, kan anses vara bärare av ideologier.

4.2 Populärkultur

Enligt Fairclough kan diskurser vara mer eller mindre ideologiska. De besitter således olika mycket makt att påverka samhällets maktrelationer. Vilka diskurser som är mer ideologiska än andra är dock svårt att avgöra (ibid:79–80). Mot denna bakgrund blir det intressant att diskutera om ett populärkulturellt medium som podcasten kan anses vara bärare av ideologier.

Simon Lindgren (2009:17) definierar de populärkulturella medierna som medier riktade till, och konsumerade av, en bred allmänhet i deras vardagsliv. Populärkulturen är vanligtvis kommersiell och lättillgänglig samt innehåller det som mottagarna vill ha (ibid:32). Lindgren menar att populärkulturen både konstruerar och konstrueras av verkligheten, och därmed påverkar människors uppfattning om omvärlden (ibid:9). Utifrån en sådan premiss är det möjligt att betrakta de populärkulturella medierna som bärare av ideologier.

Fairclough lägger stor vikt vid vardagens betydelseproduktion av ideologier (Winther Jørgensen & Phillips, 2000:80). Han menar att de diskurser som i språk och utformning ligger närmare människors vardag ofta har en större genomslagskraft (ibid:78). Enligt Lindgren (2009:17) genomsyrar populärkulturen människors vardag, vilket således kan utgöra ytterligare ett argument för populärkulturens bärande av ideologier. Om Alex och Sigge pratar om faderskapet i ett vardagligt tilltal, ökar tillgängligheten för en bredare publik. Detta kan jämföras med en akademisk diskurs som istället vänder sig till en mer begränsad publik (Winther Jørgensen & Phillips, 2000:79). Genom att konstruera en bild av "pappan" som innefattar vissa förväntningar, kan maktförhållanden i samhället främjas eller förkastas. En diskurs där "pappan" förväntas vara närvarande i sina barns liv skulle på sikt kunna öka kravet på pappors föräldraledighet. Detta kan i sin tur minska maktobalansen mellan kvinnor och

män. Jag vill således, på ett teoretiskt plan, hävda att faderskapsdiskursen bör ses som ideologisk, och att Alex och Sigges podcast bör betraktas som bärande av ideologier.

4.2.1 Livsstilsmedier

Alex och Sigges podcast tillhör de medier inom populärkulturen som benämns som *livsstilsmedier*. I dessa förmedlas marknadskrafternas konstruktion av det goda livet och vardagen framställs som en ”plats för evig förnyelse”. Hit hör makeover-program i tv och tidningsmagasin med fokus på mode, skönhet och hälsa. Livsstilsmedierna präglas av ett närhetsperspektiv där målgruppen får stifta bekantskap med en vardagsverklighet (Christenssen, 2008:23–26). Genom att förmedla vardaglig information på ett underhållande sätt, kan publiken applicera informationen på sina egna liv (Hanusch, 2012:3–4). Det vardagliga formatet präglar således inte bara populärkulturen i allmänhet, utan även livsstilsmedierna i synnerhet. I enlighet med Faircloughs betoning på vardagens betydelseproduktion av ideologier, kan man således hävda att även livsstilsmedier har en ideologibärande funktion.

I takt med utvecklingen av sociala medier har livsstilsgenren kommit att bli förändrad. Det man idag främst relaterar till livsstilsmedier är troligtvis inte tv-program och tidningsmagasin, utan podcasts, bloggar och stora konton på Instagram och YouTube. Till skillnad från de äldre livsstilsmedierna har de nya medierna individer (*influencers*) som avsändare, vilket gör det personliga varumärket till en viktig del av kommunikationen (Fürsich, 2012:13). En stor skillnad mellan traditionella medier och exempelvis bloggar är att bloggarna förväntas vara autentiska (Dean, 2010:33–35). Detta ställer ytterligare krav på avsändarens personliga tilltal och relation till sin publik. Istället för att förlita sig på en stor bakomliggande produktion förväntas livsstilskändisarna ge av sig själva och därigenom sälja en viss livsstil till sin publik.

Genom att verka inom livsstilsgenren utgör Alex och Sigge exempel på influencers. Utöver podcasten producerar de även ett eget vin, håller i liveföreställningar, gör reklamsamarbeten med olika företag samt interagerar med sin publik på medieplattformar såsom Twitter och Instagram. Det som för min studie är särskilt intressant är att privata ämnen genom livsstilsmedierna lyfts till en politisk och offentlig sfär. Det faderskap som konstrueras i Alex och Sigges podcast kan, genom podcastens lättillgängliga format, även ha en inverkan på den publik som har tröttnat på ett hårdare informationsformat (Hanusch, 2012:3–4). Livsstilsmedierna syftar ofta till att uppfostra sin publik till att tänka eller konsumera på ett visst sätt (Fürsich, 2012:14). Privata föreställningar om faderskapet får således en vidare politisk betydelse, eftersom dessa kan komma att påverka lyssnarnas föreställningar och agerande.

Den svårdefinierade kombinationen av köpt och personligt innehåll kan anses vara ytterligare ett kännetecken för livsstilsmedierna. I takt med digitaliseringen har reklamens kriterium på en identifierad användare reviderats, vilket innebär att reklam inte sällan bäddas in i övrigt material (Grusell, 2008:22). I podcasten tjänar Alex och Sigge pengar på sig själva genom att, utifrån sina egna personliga varumärken, sprida budskap från sponsorer som sammanlagt betalar upp till en miljon kronor per avsnitt (Rågsjö Thorell, 2016, 7 oktober). Försäljningen av sponsorskap sköts av mediebolaget *Perfect Day Media* som drivs av Alex Schulmans fru, Amanda Schulman, och hennes syster Hannah Widell. Perfect Day Medias uppgift är att förse Alex och Siggas podcast med sponsorskap utifrån podcastens relation till lyssnarna (Perfect Day Media, u.å.). Sponsorererna som väljs ut ska således matcha podcastens innehåll och lyssnarskara för att reklambudskapet ska uppfattas som naturligt och relevant. Trots att de kommersiella krafterna inte har en primär relevans för just konstruktionen av faderskapet, är den marknadsmässiga aspekten viktig att beakta då den styrker klassificeringen av Alex och Siggas podcast som ett livsstilsmedium.

4.3 Hegemonisk maskulinitet

Raewyn Connell (2008:115) (tidigare Robert William Connell) introducerar utifrån erkännandet av en patriarkal genusordning teorin om *hegemonisk maskulinitet*. Den hegemoniska maskuliniteten utgår från att kvinnor är underordnade män i genusordningen, men att det samtidigt finns olika maskuliniteter och femininiteter. Eftersom genus beskrivs som något som byggs upp, skapas och återskapas tillåts den hegemoniska maskuliniteten att forma både maskuliniteterna och femininiteterna (ibid:109–110). Den hegemoniska maskuliniteten används för att tolka studiens resultat, eftersom föreställningar kring genus och kön är en faktor som påverkar konstruktionen av faderskapet.

Den hegemoniska maskuliniteten kan förstås som en skala med olika nivåer av manlighet. Högst upp på skalan finner vi urtypen av manlighet som alla maskuliniteter strävar mot men som få kan leva upp till. Historiskt sett har denna urtyp varit sammankopplad med fysisk aktivitet. Som en följd av digitaliseringen har det dock på senare år skett en förskjutning där tekniska färdigheter har fått likvärdig status (ibid:116–120).

Att inte sträva mot den högsta maskulinitetsnivån kan innebära en fara eftersom mannen då riskerar att bli utesluten från den manliga hierarkin. Ju lägre ner på skalan han hamnar, desto mer närmar han sig femininiteten (eller den homosexuella maskuliniteten) som utgör ett ständigt hot mot att uppnå hegemoni (ibid:116–120). Mot denna bakgrund kan ett aktivt faderskap vara problematiskt. Enligt Connell (2008:158) är maskuliniteten starkt sammankopplad med arbete. Detta innebär att män som avstår från karriär till förmån för

föräldraledighet, kan sjunka i rang på den hegemoniska maskulinitetsskalan. Att få en lägre inkomst och inte kunna försörja sin familj kan innebära att mannen förlorar sina maskulina privilegier, som exempelvis makt. Att avstå från karriär kan således ses som ett hot mot maskuliniteten.

Trots att hegemonisk maskulinitet ses som grundläggande inom genusteori, menar Connell (2008:18–19) att den hegemoniska maskuliniteten har börjat utmanas och att det således finns anledning att ompröva begreppet. Detta innebär dock inte att den hegemoniska maskuliniteten bör överges. Istället bör vi beakta en öppenhet inför nya kompletterande teorier som kan vidga perspektiven. Ett exempel på en sådan teori är *barnorienterad maskulinitet*. Bekkengen (2003:198) menar att den barnorienterade maskuliniteten inte bör placeras in på den hegemoniska maskulinitetsskalan, utan förstås som en helt ny manlighet. Bekkengen (2003:199) menar även att den barnorienterade maskuliniteten, i vissa delar av en svensk samhällskontext, är på väg att bli hegemonisk. Detta gör det relevant att analysera diskursen om faderskap utifrån teorier om en ny manlighet. Denna nya manlighet beskrivs mer ingående i nästkommande avsnitt.

4.4 Barnorienterad maskulinitet

Med hjälp av Connells teorier presenterar Bekkengen (2003) teorin om *barnorienterad maskulinitet*. Den barnorienterade maskuliniteten grundar sig i mannens eget intresse för barn samt viljan att vara en närvarande pappa för egen vinnings skull. Att vara en engagerad pappa är förvisso eftersträvansvärt, men önskan om att utveckla sig själv kan vara en minst lika stor drivkraft.

Den barnorienterade maskuliniteten lägger främst tonvikt vid *diskursen* kring faderskapet. Detta innebär att diskursen om det goda faderskapet inte sällan ter sig starkare än det faderskap som omsätts i praktiken. Män kan uppnå barnorienterad maskulinitet på en diskursiv nivå, utan att tilldelas några reella skyldigheter. Pappor som inte är föräldralediga kan betraktas som barnorienterade genom att enbart förespråka pappaledighet. Män kan således välja om de ska omsätta diskursen till praktik. Väljer de att inte göra det, förblir fadersrollen ohotad (ibid:189–194). Den diskrepans som uppstår mellan diskurs och praktik kan papporna eliminera genom att visa ånger. Ångern blir då ett sätt för papporna att rentvå sig själva för sin egen skull, utan att det behöver innebära några positiva konsekvenser för barnen (ibid:191).

Den barnorienterade maskuliniteten handlar inte om en jämställdhet mellan kvinna och man. Istället avser den relationen mellan man och barn. Således likställs inte en barnorienterad man med en jämställd man. Den barnorienterade mannen har förvisso utvecklat ett mer

omhändertagande synsätt, men han besitter fortfarande makten att välja de delar av föräldraskapet som passar honom bäst. Därmed måste kvinnan ta det övergripande ansvaret i föräldraskapet, vilket innebär att de ojämställda förhållandena mellan könen förblir oförändrade (ibid:195–196).

Bekkengen (2003) menar att den barnorienterade maskuliniteten i allmänhet anses eftersträvansvärd i Sverige idag (ibid:198). Idealet återspeglas frekvent i media, både i reklam, i tidningsmagasin och på sportsidorna. Den barnorienterade maskuliniteten återfinns även på många svenska arbetsplatser där pappaledighet erbjuds som en förmån till männen (ibid:191–192).

I studien används den barnorienterade maskuliniteten för att gestalta några av de föreställningar kring faderskap som finns i Sverige idag. Dessa är relevanta för tolkningen av studiens resultat. Genom språket kan Alex och Sigge framhäva sig själva som goda fäder på en diskursiv nivå, oberoende av hur faderskapet ser ut i praktiken. Ett sådant förfarande kan reproducera föreställningar om att män är goda fäder så fort de talar om faderskap, medan det goda moderskapet fortfarande kräver praktiska handlingar. Detta innebär att de diskurser som förs kring faderskap i en populärkulturell livsstilspodcast, kan antas både konstruera och återspegla människors bild av faderskapet.

5. Metod och material

I detta kapitel presenteras studiens analysmetod, material och bearbetningsprocess, samt analysens tillvägagångssätt. Analysmetoden utgörs av valda delar av *Faircloughs kritiska diskursanalys* samt tre lingvistiska verktyg: *ordval*, *transitivitet* och *modalitet*. Avslutningsvis diskuteras för- och nackdelar med den kritiska diskursanalysen, samt studiens validitet, reliabilitet och generaliserbarhet.

5.1 Faircloughs kritiska diskursanalys

Inom Faircloughs teorier om diskurs är teori och metod sammanlänkade (Winther Jørgensen & Phillips, 2000:10). Därför präglas denna uppsats både av Faircloughs teoretiska utgångspunkter samt vissa metodologiska verktyg. Att valet föll på en kvalitativ ansats var givet då avsikten inte enbart har varit att beskriva faderskapet, utan att mer djupgående granska hur det konstrueras. En diskursanalytisk ansats studerar hur vår kunskap om verkligheten konstrueras språkligt och socialt (Börjesson & Palmblad, 2007:50), vilket är förenligt med studiens syfte. Det som har varit intressant är inte bara *vad* som har sagts utan på vilket *sätt*, i vilket *sammanhang* och med vilket *syfte*.

Som tidigare nämnts har analysen avgränsats till den textuella nivån. I den kritiska diskursanalysen analyseras den textuella nivån lingvistiskt på en mikronivå vilket innefattar ordval, sammanhang, struktur och grammatik (ibid:87). Min utgångspunkt är att alla texter är uppbyggda av olika tecken som i förhållande till varandra skapar en representation av en viss verklighet (i det här fallet faderskapet). Genom olika språkliga val ramar Alex och Sigge in faderskapet och förmedlar en specifik bild av detta till sina lyssnare (Börjesson & Palmblad, 2007:16–19, 34–36). Eftersom studiens syfte är att undersöka hur faderskapet konstrueras, är den textuella nivån intressant att studera.

5.2 Material

Alex och Siggas podcast drivs av skribenten och journalisten Alex Schulman och författaren och medieproducenten Sigge Eklund. Podcasten började sändas 2012 och har sedan dess kommit ut en gång i veckan. Idag är podcasten en av Sveriges största med drygt 200 000 unika lyssnare varje månad (Myndigheten för press, radio och tv, 2016:17). Avsnitten är omkring 60 minuter långa och behandlar allt från vardagen med familj och småbarn, till politik, kultur och barndomsskildringar. I varje avsnitt har Alex och Sigge ett antal segment som de leder själva, oftast utan att på förhand ha gett någon vidare information till varandra. Podcasten består av samtal mellan Alex och Sigge, utan inbjudna gäster. Målgruppen är, enligt Malicka Avendaño

(personlig kommunikation, 22 maj 2017) på Perfect Day Media, främst unga vuxna i åldern 24–34 år.

5.2.1 Urval

Studien har utförts på ett begränsat urval av Alex och Sigges podcast. När urvalsprocessen inleddes fanns det 254 avsnitt tillgängliga. Att göra en analys av samtliga avsnitt har inom tidsramen för denna uppsats inte varit möjligt. Det har heller inte varit relevant då podcasten behandlar betydligt fler ämnen än bara faderskap.

Urvalsprocessen har varit strategisk. Detta eftersom fokus har legat på att hitta relevant material för studiens forskningsfrågor (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson & Wängnerud, 2012:158). Genom att utgå från studiens syfte och frågeställningar har jag kunnat ställa upp specifika kriterier att ta hjälp av i urvalsprocessen. Min första begränsning har varit att leta efter segment som behandlar det *egna* faderskapet. Jag har valt bort segment som har varit direkt kopplade till sponsorer, trots att segmenten har berört faderskapet. Avsikten har varit att finna material där Alex och Sigge pratar om faderskapet utifrån sig själva, utan direkt påverkan av kommersiella intressen. Huruvida det är möjligt att helt undvika kommersiella krafter i ett livsstilsmedium kan dock diskuteras.

Som flitig lyssnare av Alex och Sigges podcast har jag från början haft en viss förförståelse för hur och när podcasten berör faderskapet. För att vetenskapligt förankra mitt urval har jag dock tagit hjälp av hemsidan *Alex och Sigge Wiki* som erbjuder korta sammanfattningar av samtliga podcastavsnitt (Alex och Sigge Wiki, u.å.). Genom att läsa sammanfattningarna från avsnitt ett och framåt, har jag kunnat välja ut de avsnitt som behandlar faderskapet. Fram till avsnitt 130 visade det sig vara 63 stycken. Med hänsyn till uppsatsens tidsram valde jag att göra min första avgränsning där. Jag är medveten om att man även hade kunnat utföra urvalet på ett annat sätt, exempelvis genom att göra spridda nedslag i materialet och på så sätt inkludera både gamla och nya avsnitt. Jag valde dock att enbart basera mitt urval på de tidigare avsnitten eftersom podcastformatet i Sverige då var relativt nytt, och Alex och Sigges medvetenhet om podcastens betydelse för lyssnarna då troligtvis heller inte var lika stor. Mitt antagande är att detta kan ha inneburit att Alex och Sigge i de tidigare avsnitten talar om faderskapet med en aning större spontanitet och transparens, vilket exempelvis kan tänkas göra det enklare att skönja underliggande föreställningar om faderskapet.

Genom att lyssna igenom de 63 avsnitten och samtidigt anteckna, har jag kunnat urskilja sex teman som representerar återkommande sätt att tala om faderskapet. Till varje tema valde jag ut ett exemplifierande segment. Det slutgiltiga urvalet kom att bestå av sex segment på totalt

29 minuter inspelat material. Segmenten valdes ut från de sex avsnitten 5. *Ett uppdrag från en högre makt*, 23. *Förlossningen*, 25 *Dilemmat*, 43. *Nytt liv*, 85. *Svartsjuka* samt 129. *Tunn is*.

Urvalet på 29 minuter inspelat material kan anses förhållandevis litet. Med hänsyn till studiens analysprocess har det dock varit nödvändigt att begränsa urvalet. Den lingvistiska analysen har skett på en mikronivå med hjälp av ett antal lingvistiska verktyg, vilka inte tillåter ett alltför stort material (Bergström & Boréus, 2005:300). Utifrån detta, i kombination med studiens begränsade tidsram, har jag gjort bedömningen att materialmängden har varit tillräcklig.

5.2.2 Bearbetning av material

I enlighet med Winther Jørgensens & Phillips (2000:85) rekommendationer för lingvistisk analys har samtliga sex segment transkriberats. Jag har låtit transkriberingarna stå i talspråk. För att underlätta läsbarheten har jag, i enlighet med grammatiska konventioner, använt skiljetecken och versaler vid egennamn samt inledning av ny mening.

För att inte gå miste om viktiga nyanser i samtalen har ett antal av Gail Jeffersons (2004) transkriptionssymboler använts. Jefferson presenterar en omfattande mängd symboler som möjliggör en extremt noggrann transkribering. Att använda samtliga symboler har för den här studien dock inte varit relevant, och heller inte rimligt med tanke på den begränsade tidsramen. Jag har därför valt ut följande åtta för mig användbara symboler:

(.)	Markerar en mikropaus i talandet (kortare än 0,2 sekunder)
(x,x)	Markerar en paus som är längre än 0,2 sekunder (x ersätts med siffror)
–	Markerar ett abrupt avbrott i talflödet
ord	Används när talaren pratar med skratt i rösten
((ord))	Används när den som transkriberar (jag) kommenterar något som sker
<u>ord</u>	Markerar betonad stavelse, ord eller uttryck
ORD	Markerar att något uttalas med högre volym än omgivande tal
°ord°	Markerar att något uttalas med lägre volym än omgivande tal

Tanskriptionssymbolerna har möjliggjort en återgivning av samtalen där tonläge, skratt och pauseringar inkluderas. Dessa faktorer har varit viktiga att ta hänsyn till eftersom de i vissa fall har varit avgörande för budskapens betydelse.

5.3 Tillvägagångssätt

Analysen har delats upp i två steg, efter en *tematisk* och en *lingvistisk* analys. Den tematiska analysen har varit övergripande, medan den lingvistiska analysen har skett på en detaljerad mikronivå med hjälp av tre lingvistiska analysverktyg (dessa presenteras närmare i avsnitt 5.3.1 *Analysverktyg*). Den tematiska analysen har använts för att besvara studiens första frågeställning, och den lingvistiska analysen har använts för att besvara studiens andra och tredje frågeställning.

Den tematiska analysen skedde parallellt med urvalsprocessen. De sex teman som urskildes utgjorde de *diskursiva teman* som efterfrågades i studiens första frågeställning. För att urskilja dessa teman lyssnades 63 avsnitt av podcasten igenom. Till de partier där faderskapet behandlades formulerades tre analysfrågor. Dessa frågor (se *Bilaga 1*) efterfrågade hur Alex och Sigge talade om faderskapet, vilka ord som användes samt hur tonläge, skratt och pauseringar gav betydelse åt det som sades. Genom att lyssna igenom avsnitten, ställa mina analysfrågor och samtidigt anteckna olika sätt att tala om faderskapet på, har jag genom att urskilja de diskursiva temana även kunnat utläsa textens olika *representationer* av faderskapet.

Enligt Fairclough består diskurser uteslutande av lingvistiska element (Winther Jørgensen & Phillips, 2000:73). Därför valdes i enlighet med Bergström & Boréus (2005:280) en lingvistisk ansats som en del av analysen. Den lingvistiska analysen utfördes på transkriberingarna av de sex utvalda podcastsegmenten. I samband med att jag formulerade analysfrågor till den tematiska analysen, formulerade jag även ett antal frågor som skulle komma att hjälpa mig i den lingvistiska analysen. Analysfrågorna formulerades utifrån de tre analysverktygen samt studiens andra och tredje frågeställning. Även dessa analysfrågor finns att läsa i sin helhet i *Bilaga 1*.

En lingvistisk analys bör alltid kombineras med en övergripande tolkning av textens explicita nivå (Bergström & Boréus, 2005:300). Därför inleddes den lingvistiska analysen med en övergripande genomläsning av materialet, i syfte att skapa en helhetsuppfattning. Därefter användes de tre lingvistiska verktygen som skulle komma att hjälpa mig att analysera textens mikrostrukturer. De sex transkriberade segmenten analyserades ett i taget. För varje analysverktyg lästes varje segment igenom en gång. Att fokusera på ett analysverktyg i taget gjorde det lättare för mig att inte missa något väsentligt. Med hjälp av den lingvistiska analysen har jag kunnat besvara studiens andra och tredje frågeställning. Hur analysverktygen har använts beskrivs mer ingående i nästa avsnitt.

5.3.1 Analysverktyg

De tre analysverktyg som har använts i den lingvistiska analysen är *ordval*, *transitivitet* och *modalitet*. Genom att analysera textens *ordval* har det varit möjligt att urskilja på vilket sätt podcasten talar om faderskapet samt vilket perspektiv som har valts (Bergström & Boréus, 2005:286). Ordvalen har fått betydelse redan i studiens urvalsprocess och tematiska analys, men har analyserats mer ingående för att besvara studiens andra och tredje frågeställning. Genom att använda vissa ord och utesluta andra konstruerar Alex och Sigge sig själva som pappor. Detta kan ske genom att de beskriver faderskapet som omvälvande, jobbigt eller fantastiskt. Ordvalen kan även ge uttryck för Alex och Siggas föreställningar om bra respektive dåligt faderskap.

Transitivitet är en central term inom syntaxanalys som används för att analysera vilket perspektiv som valts när ett skeende beskrivs (Bergström & Boréus, 2005:281). Detta görs genom att man studerar hur händelser förbinds med olika subjekt och objekt, vilket visar vem det är som säger vad (Winther Jørgensen & Phillips, 2000:87). Beroende på om en sats är passiv eller aktiv kan agenten eller subjektet tillskrivas olika grader av deltagande. "Jag skadade mitt barn" är en aktiv sats, medan "mitt barn skadades av mig" är en passiv sats. I den aktiva satsen kan subjektet inte avlägsnas utan att satsen blir ofullständig. I den passiva satsen går det dock bra. Genom att göra en aktiv sats passiv är det således möjligt att utesluta agenten och på så sätt frånta denne sitt ansvar (Bergström & Boréus, 2005:285–286).

Ett annat sätt att som avsändare frånsäga sig ansvar är genom att beskriva ett skeende som en *händelse* istället för en *handling*. Det är skillnad på att säga "jag missförstod mitt barn" och "det uppstod ett missförstånd". Det förstnämnda beskriver en *handling* där den ansvariga är *närvarande*, medan det sistnämnda beskriver en *händelse* där den ansvariga *frånvarande* (ibid:282). Det senare leder till otydlighet och generalisering. Samma effekt uppnås om man i en aktiv sats byter ut subjektet mot ordet "man" (Winther Jørgensen & Phillips, 2000:87). Genom att studera textens transitivitet har det varit möjligt att se om Alex och Sigge talar om faderskapet på ett sätt där de framställer sig själva som ansvariga. Detta har i sin tur kunnat visa på hur de konstruerar sina identiteter som pappor, men även vilka föreställningar om bra respektive dåligt faderskap som de gett uttryck för.

Modalitet är ett begrepp som säger något om med vilken attityd något framställs (Fairclough, 1992:236). Detta sker genom att avsändaren formulerar sig på ett sätt som tyder på i vilken utsträckning hen står bakom det som sägs (Bergström & Boréus, 2005:323). Det är en stor skillnad mellan att säga "pappor kan behöva ägna mer tid åt sina barn" och "jag tycker att pappor behöver ägna mer tid åt sina barn". Den förstnämnda formuleringen uttrycker ett allmänt

påstående, medan det senare ger uttryck för en personlig åsikt. Modaliteten kan analyseras genom att man undersöker i vilken grad det förekommer *modala adverb*, *modala hjälpverb* och *hedge*. Modala adverb är ord som *kanske*, *säkert* och *troligen*. Modala hjälpverb är ord som *kan*, *bör* och *skulle*. Exempel på hedge är *liksom* och *lite*. Beroende på hur dessa ord används, är det möjligt att avgöra i vilken utsträckning avsändaren står bakom det som sägs.

En typ av modalitet är *sanning*. Sanningsmodaliteten innebär att talaren instämmer helt med sitt påstående. Detta tyder i sin tur på säkerhet. Valet av modalitet får konsekvenser för diskursens konstruktion av sociala relationer samt kunskaps- och betydelsesystem (ibid:88). I min studie har jag analyserat modaliteten för att besvara studiens andra och tredje frågeställning. Genom att studera uttryck som “jag tror...” och “jag vet...” har det varit möjligt att se huruvida Alex och Sigge bygger identiteter som säkra och självklara, respektive osäkra och trevande pappor. Det har även varit möjligt att närmare analysera föreställningar om bra respektive dåligt faderskap. “Jag tycker *nog* att en pappa ska vara pappaledig” ger exempelvis inte uttryck för en lika säker åsikt som “jag tycker att en pappa ska vara pappaledig”.

Utöver de lingvistiska verktygen har jag även tagit hänsyn till kontextuella faktorer såsom tonläge, skratt och pauseringar. Dessa har alla varit avgörande för betydelsetolkningen av det som har sagts. Något som uttalas med skratt i rösten kan inte tolkas på samma sätt som det som sägs i ett allvarligt tonläge. För att underlätta analysen av dessa nyanser har jag, som tidigare nämnt, transkriberat materialet med hjälp av åtta av Jeffersons (2004) transkriptionssymboler.

5.4 Metoddiskussion

I följande avsnitt diskuteras eventuella problem med studiens metod. Jag inleder med att resonera kring min egen förmåga att vara objektiv, samt på vilket sätt jag anser att jag som forskare har påverkat studiens resultat. Därefter redogör jag närmare för varför jag har valt att enbart analysera texten i Faircloughs tredimensionella modell, samt vad detta innebär för resultaten. Avslutningsvis diskuteras studiens generaliserbarhet.

5.4.1 Objektivitetsdilemmat

Studiens metod tar sin utgångspunkt i en kvalitativ ansats. Avsikten har varit att djupgående analysera en mindre mängd material i syfte att nå dolda former av innehåll som inte hade varit nåbara med en kvantitativ ansats (Esaiasson et al. 2012:197–198). Vanlig kritik som riktats mot kvalitativa studier är att de utgår från subjektiva tolkningar och därför inte kan generera objektiva resultat (Börjesson & Palmblad, 2007:18). Jag tycker mig ofta se att vissa forskare ägnar sig åt att ursäktas avsaknaden av objektivitet i sina kvalitativa studier. För mig är det givet att en studie med en kvalitativ ansats alltid präglas av forskarens förförståelse och

tidigare erfarenheter. Så länge studiens tillvägagångssätt är transparent ser jag nödvändigtvis inte detta som ett problem. I föregående avsnitt har jag gjort en tydlig redogörelse för både urvals- och analysprocess. Min förhoppning är att denna transparens ska möjliggöra för någon annan att med hjälp av teori- och metodkapitlet replikera studien med liknande resultat. I kommande analyskapitel exemplifieras mina tolkningar med konkreta exempel från materialet, vilket ger läsaren möjlighet att bedöma slutsatsernas rimlighet. Om det finns intresse av att läsa transkriberingarna i sin helhet, lämnar jag givetvis ut dessa.

Den diskursanalytiska tradition på vilken studien vilar, medför i sig svårigheter för forskaren att vara objektiv. Uppsatsens kontextualisering kommer alltid att få betydelse för det som studeras och för de resultat som studien tillslut mynnar ut i (ibid:19). Jag har valt att studera diskurser som rör *faderskapet*. Denna avgränsning kan i sig innebära ett försummande av andra diskursiva mönster som ligger nära till hands, exempelvis *moderskapet* eller *föräldraskapet* som helhet (ibid:19). Den kritiska diskursanalysen som metod kritiserar även för att inte vara neutral (Winther Jørgensen & Phillips, 2000:77). I min studie märks detta på teorin om den barnorienterade maskuliniteten, som är att betrakta som relativt normativ. Detta gör att studien redan i utgångsläget har varit vinklad. Inom metodlitteraturen finns ingen given lösning på ett sådant problem. Faktum kvarstår att forskaren till slut måste välja perspektiv för att studien överhuvudtaget ska bli av. Det som är viktigt är istället att man problematiserar frågan och är transparent med att ingen undersökningsdesign är neutral (Börjesson & Palmblad, 2007:19).

5.4.2 Faircloughs tredimensionella modell

Den som inte är bekant med Faircloughs tredimensionella modell kan möjligtvis ställa sig frågande till varför jag enbart har valt att analysera texten. Jag vill därför här ge en tydligare bild av hur omfattande och bitvis problematiskt det kan vara att använda modellen fullt ut.

Fairclough menar att den kritiska diskursanalysen inte är tillräcklig för att analysera den sociala praktiken. Istället krävs ytterligare sociologisk teori och kulturteori, vilket jag har tagit hänsyn till i form av studiens bakgrund- och teorikapitel. Faircloughs riktlinjer för hur teorierna ska användas samt hur omfattande de bör vara är dock vaga (Winther Jørgensen & Phillips, 2000:93). Detta är en av anledningarna till att jag har valt att begränsa min analys till enbart texten. Trots att jag med hjälp av teori och tidigare forskning har försökt att beskriva den sociala praktik som har varit relevant för studien, väljer jag snarare att betrakta denna redogörelse som en bakgrund än som en analys.

I en komplett kritisk diskursanalys är syftet att påvisa förbindelsen mellan den tredimensionella modellens tre nivåer. Fairclough har dock kritiserats för att inte ge någon tydlig förklaring till

hur man ska påvisa att text och diskursiv praktik faktiskt påverkar social praktik. Ändå förekommer det att analyser av enbart texten utger sig för att vara kompletta kritiska diskursanalyser (ibid:94). Jag väljer istället att vara transparent med hur min analys har gått till och vilka ambitioner jag har haft med resultaten. Jag har endast analyserat enskilda texter. Jag har *inte* studerat konsumtionen av dessa texter tillräckligt noga för att kunna uttala mig om hur texten, genom den diskursiva praktiken, formar den sociala praktiken. Det är således inte möjligt för mig att uttala mig om förbindelsen dem emellan. Däremot kan jag påvisa hur faderskapet konstrueras i Alex och Sigges podcast, vilket utifrån Faircloughs teorier kan betraktas som en representation av den omkringliggande verkligheten.

5.4.3 Validitet och reliabilitet

För att en studie ska klassas som vetenskaplig måste den uppfylla kraven för validitet och reliabilitet. Med validitet (giltighet) menas att man har undersökt det man har avsett att undersöka (Ekström & Larsson 2010:15). Utifrån studiens syfte och frågeställningar har jag valt en passande metod som dessutom är sammanlänkad med en teoretisk referensram. Detta har gjort det enklare att hålla en enhetlig linje genom arbetsprocessen. Analysfrågor och analysverktyg har valts utifrån studiens syfte och frågeställningar. Tack vare en systematisk användning av hemsidan *Alex och Sigge Wiki* har jag kunnat välja ut ett analysmaterial som har varit relevant för studiens huvudämne. Sammantaget anser jag därmed att studiens validitet är hög.

Med reliabilitet (tillförlitlighet) menas att studien är utförd på ett korrekt sätt (ibid:15). Genom att använda delar av den kritiska diskursanalysen kombinerat med tre konkreta lingvistiska verktyg anser jag att studien har utförts korrekt. Eftersom jag har utfört analysen på egen hand har jag heller inte behövt ta hänsyn till att reliabiliteten skulle ha påverkats av ytterligare forskares olika tolkningar. Det finns dock inga garantier för att en analys med lingvistiska verktyg säger något mer om texten än vad en "vanlig" läsning hade gjort. Det är således fullt möjligt att komma fram till ett liknande resultat med hjälp av en enklare innehållsanalys. De lingvistiska analysverktygen kan däremot bekräfta ett budskap som vid en vanlig läsning hade uppfattats intuitivt (Bergström & Boréus, 2005:299).

Som tidigare nämnt är kvalitativa studier sällan helt objektiva. Detta gäller givetvis även min. Tillämpningen av de lingvistiska analysverktygen har dock varit ett försök att minimera graden av min egen subjektivitet. Analysverktygen bygger alla på grammatiska regler (Bergström & Boréus, 2005:300). Mina analysfrågor har därför konstruerats utifrån grammatiska konventioner. Frågorna har således delvis kunnat besvaras med hjälp av tydliga grammatikkunskaper, snarare än enbart subjektiva tolkningar. Jag vill dock påpeka att

uppdelningen mellan de olika analysverktygen inte har varit helt oproblematiske. Språkliga uttryck har i vissa fall kunnat tolkas utifrån flera av verktygen, vilket har resulterat i flera möjliga tolkningar. I dessa fall har jag dock varit transparent kring de olika tolkningarna så att läsaren själv kan bedöma den mest rimliga. Sammantaget anser jag att transparensen kring analysprocessen har ökat studiens replikerbarhet.

5.4.4 Generaliserbarhet

Kvalitativa analyser kritiseras ofta för att inte vara generaliserbara. Med generaliserbarhet menas huruvida resultaten kan generaliseras till andra förhållanden utanför studieobjektet. Det förekommer även kritik mot möjligheten till generalisering när urvalet, som i mitt fall, har varit strategiskt (Esaiasson et al. 2012:158). Jag vill dock friskriva mig från denna kritik genom att tydliggöra att min avsikt med studien inte har varit att generalisera resultaten. Trots att Alex och Sigge utgör två relativt typiska medelklassmän i Stockholms mediebransch, är det inte säkert att deras sätt att tala om faderskapet går att applicera på andra män med samma geografiska och socioekonomiska bakgrund. För att kunna göra en sådan typ av generalisering anser jag att studien skulle ha behövt omfatta även andra liknande podcasts av liknande producenter. Mitt syfte med studien har istället varit att ge exempel på olika sätt att konstruera faderskapet i en av dagens mediala arenor, vilket är särskilt intressant då dessa konstruktioner kan komma att inverka på människors föreställningar om faderskapet.

6. Analys och resultat

I detta kapitel presenteras studiens analys och resultat. Kapitlet är uppdelat utifrån en *tematisk* och en *lingvistisk* analys. I resultatredovisningen av den tematiska analysen redogör jag för de sex diskursiva teman som har gått att finna i materialet. De diskursiva temana utgör svaret på studiens första frågeställning, och ger en bild av podcastens *representationer* av faderskapet.

Studiens andra och tredje frågeställning besvaras genom en redovisning av resultaten från den lingvistiska analysen. Här redogör jag för hur Alex och Sigge konstruerar sig själva som pappor samt vilka *identiteter* de tillskrivs i samband med detta. Jag redogör även för vilka föreställningar om bra respektive dåligt faderskap som har gått att urskilja i materialet.

I samband med resultatredovisningen återges exempel från det transkriberade materialet. Som tidigare nämnt har jag använt mig av Jeffersons (2004) transkriptionssymboler för att markera samtalens icke-språkliga nyanser. För att urskilja vem som säger vad i transkriberingarna har jag markerat "A:" framför det som sägs av Alex, och "S:" framför det som sägs av Sigge.

6.1 Tematisk analys

I detta avsnitt presenteras de sex diskursiva teman som jag har funnit under den tematiska analysen: *Det självbekräftande faderskapet*, *Det ångestfyllda faderskapet*, *Det begränsande faderskapet*, *Faderskapet som meningen med livet*, *Det känslomässigt empatiska faderskapet (barnperspektivet)* samt *Faderskapet som humor och underhållning*. Tillsammans utgör dessa teman svaret på studiens första frågeställning, samt ger uttryck för olika *representationer* av faderskapet. För att kunna urskilja de diskursiva temana har jag ställt tre analysfrågor till materialet. Dessa frågor har handlat om hur texten talar om faderskapet, vilket ord som används samt hur tonläge, skratt och pauseringar har påverkat betydelsen av det som sägs.

6.1.1 Det självbekräftande faderskapet

Alex och Sigge beskriver återkommande faderskapet som ett sätt att bekräfta sig själva samt tillfredsställa sina egna behov. Genom att vara pappor känner de sig behövda och upplever således ett ökat välbefinnande. Detta exemplifieras när Alex berättar om när hans dotter var magsjuk. Förutom att tycka synd om sin dotter, beskriver Alex hur han samtidigt njuter av hennes hjälplöshet:

A: [...] men däremot så slogs jag av hur jag ändå tyckte om den här stunden när Charlie ligger där flämtande på mitt bröst och, jag har då hennes kräks bokstavligt på min bröstkorg och hon ligger där och flämtar som en abborre på bryggan (.) eeh (.) i stort sett livlös och med öppna ögon, otroligt olycklig, och en del av mig tycker ju synd om henne och så och jag säger lilla älskling, snart så ska du bli frisk och sådär. Men en

annan del av mig njuter obeskrivligt mycket av den stunden. Jag tror att det beror på att ju hjälplösare mitt barn är, desto mer behövd är jag som pappa. Min roll som pappa blir ju väldigt viktig nu när hon är såhär sjuk. När hon är frisk så springer hon runt och hon skiter väl i mig och hon kan nu själv gå ner till studs mattan och leka och jag är inte lika behövd. Men nu, i det här läget är jag så otroligt viktig för henne och det får jag en kick av. Kan du känna igen det här?

*S: Jag tycker nästan dom finaste stunderna med mina barn har varit när dom har varit *medvetslösa*.*

((Båda skrattar))

S: På olika sjukhus, i väntrum och så.

((Alex skrattar))

*A: *Berätta**

S: Nej, men att dom kryper upp i ens famn och (.) kippar efter luft och liksom tar på ens ansikte ((Alex skrattar)) och vädjar om hjälp och så vidare. Istället för att man bara ser deras rygg när dom är på väg ut eller nåt.

(Eklund & Schulman, 2012, 27 juni)

I exemplet framgår det att Sigge delar Alex upplevelse om att faderskapet kan ha en självbegränsande funktion. Sigge beskriver de finaste stunderna med barnen som när de har varit "medvetslösa på olika sjukhus" (ibid). Ordet "medvetslösa" sägs med skratt i rösten vilket indikerar att ordet används som en skämtsam överdrift för att gestalta barnens totala hjälplöshet. Det som åsyftas är således, enligt min tolkning, inte medvetlöshet i en medicinsk betydelse. Ordet används för att uttrycka ett tillstånd hos barnen där Sigge är extremt behövd som pappa.

Ett annat exempel på när faderskapet beskrivs som självbegränsande är när Alex och Sigge pratar om den förälskelse som de känner inför sina döttrar. Alex liknar kärleken till dottern Charlie vid en drog. För att få dotterns bekräftelse berättar han påhittade sagor där dottern blir utsatt för olika faror, och där han själv sedan kommer in som den räddande hjälten (Eklund & Schulman, 2013, 10 januari).

Detta diskursiva tema kan tolkas mot bakgrund av Klinths (1999) studie som visar att mediebilderna av pappan i svensk radio och tv förändrades i slutet av 1960-talet. Från att ha betonat mannens värde för barnen, kom istället barnens värde för mannen att betonas (ibid: 191–193). Det senare är tydligt i Alex och Siggas podcast. Gemensamt för ovanstående exempel är att Alex och Sigge pratar om faderskapet i termer om hur det får *dem själva* att må, snarare än vad de gör för sina barn.

6.1.2 Det ångestfyllda faderskapet

Ett annat vanligt förekommande tema är att Alex och Sigge pratar om faderskapet som en källa till ångest. Att vara pappa innebär för dem ett stort ansvar för hur barnen mår. De återkommer ofta till när de har känt sig otillräckliga som pappor samt till vilka konsekvenser det har fått för barnen. I ett segment beskriver Sigge när hans ena son hittade en gammal intervju med Sigge i tidningen *Mama*. Intervjun innehöll en livskurva som visade att Siggas liv nådde en botten 2004, samma år då sonen föddes. Sigge beskriver hur hans son blev ledsen över detta och vilken ångest han själv kände över att ha orsakat sitt barn smärta:

S: Det var ju fasansfullt, jag försökte ju då förklara liksom–

A: Men han grät och så?

S: Ja.

((Alex andas ljudligt, ångestfyllt))

S: Jag försökte då förklara, du vet, jag hoppas att jag lyckades då, att det inte hade med honom att göra och så vidare (.) eeh (.) jag ljög till och med och sa att det var grejer på jobbet och sånt, just det året. Och eeh (1,0) jag satt med honom då när han skulle somna och tillslut så somnade han.

A: °Men gud°...

S: Så satt jag där i mörkret liksom och jag tänkte ju att han är ju nu sju år och det här är ju nånting han kanske minns (.) Det här är ju en sån sak man minns ju.

(Eklund & Schulman, 2012, 15 november)

Exemplet ovan visar ett faderskap, som åtminstone diskursivt, präglas av en stark barncentrering. På ett samhälleligt plan tar barncentreringen delvis sig uttryck i politiska beslut som syftar till att främja barns rättigheter. Enligt Bekkengen (2003:195–196) är det dock vanligt att barncentreringen just ter sig starkare på en diskursiv nivå. Utifrån teorin om barnorienterad maskulinitet menar Bekkengen (2003:189–194) att det för män räcker att vara barnorienterade diskursivt för att de ska uppfattas som barnorienterade och moderna pappor. Kvinnor måste däremot vara bra mammor även i praktiken. I ett annat segment berättar Alex om den ångest han känner inför att vara ifrån sina barn. Han beskriver målande sina egna upplevelser och känslor, men om han ska göra några praktiska förändringar i sitt faderskap framgår inte (Eklund & Schulman, 2014, 14 november). Att prata om ångest i samband med faderskapet kan således vara ett sätt för Alex och Sigge att framhäva sig själva som barnorienterade och moderna pappor, oberoende av hur deras praktiska handlande ser ut.

6.1.3. Det begränsande faderskapet

Alex och Sigge talar återkommande om faderskapet som något som begränsar dem från att leva det liv som de levde innan de fick barn. Framförallt Sigge beskriver en längtan tillbaka till den tiden. Sigge menar att han under många år vägrade förlika sig med det faktum att han blivit pappa. Detta eftersom han upplever att faderskapet har inneburit både praktiska och känslomässiga förändringar, vilka han genom åren har behövt parera för att kunna leva det liv han vill. Sigge beskriver de våndor han har känt inför sitt faderskap och hur han först nu, efter att ha varit pappa i över tio år, har börjat acceptera de förändringar som faderskapet innebär:

S: Det som jag har känt den här veckan är att det är först nu som jag har blivit pappa på riktigt, det senaste året.

A: Varför det?

S: För att när vi fick vårt första barn så var vi (.) vi var ju ganska unga föräldrar och vi var dom yngsta föräldrarna på föräldramötet och (1,0) jag tror också att jag (.) och min fru också kanske vägrade (.) bejaka att vi hade fått barn, alltså på ett psykologiskt plan (.) man vägrade bromsas, man levde på som man hade gjort hela tiden.

A: °Mm°

S: Jag tycker inte jag har bromsats (.) alltså jag har vägrat att bromsas under dom här åren.

A: °Mm°

S: Jag har skrivit böckerna på nätterna och jobbat (.) lika mycket som jag hade jobbat–

A: Annars

S: ... utan barn.

A: Aaa

S: Och det jag har förlorat i arbetstimmar jag har tagit igen i ökad effektivitet under dom timmar som jag har jobbat.

A: °Mm°

S: Men (.) det som har hänt nu är att, eftersom jag har tre barn i olika åldrar (.) att det är först nu som jag känner att jag offrar nåt. Jag tycker inte att jag har upplevt det hittills.

A: °Mm°

S: Alltså (.) som att familjen (1,0) kontrollerar mig istället för att jag kontrollerar familjen.

A: Mm, jag förstår.

S: Att jag är maktlös inför familjen (.) eeh–

(Eklund & Schulman, 2013, 21 mars)

Sigge beskriver att han är “maktlös inför familjen” (ibid). Ordvalet “maktlös” är starkt i sammanhanget och indikerar att Sigge upplever livet med familj och barn som ett liv bortom egen kontroll. Att vara pappa tycks krocka med ett individuellt självuppfyllande projekt som innefattar exempelvis karriär. Upplevelsen kan ses som typisk för den moderna pappa som förväntas vara närvarande i sina barns liv, vilket gör skillnaden mellan livet före och efter barn mer påtaglig. Här blir Alex och Siggas medelklassstillhörighet intressant. Studier visar att medelklassmän både tar ut mest föräldraledighet och upplever större känslomässiga förändringar i samband med faderskapet (Plantin, 2003:175–177). Att känna en viss längtan till det gamla livet utan barn kan således vara aktuellt för de medelklassmän vilka Alex och Sigge tillhör.

6.1.4 Faderskapet som meningen med livet

Alex och Sigge talar även återkommande om faderskapet som den verkliga meningen med livet. Detta kan tyckas motsägelsefullt i ljuset av det tema som beskrivits här ovan. Faktum är att flera av de teman som presenteras i detta avsnitt kan tyckas säga emot varandra, vilket också stämmer överens med det komplexa sätt på vilket det talas om faderskapet i podcasten.

Om föregående tema handlade om den *negativa* diskrepansen mellan livet före och efter barn, handlar detta tema om samma diskrepans i en mer positiv betydelse. Återkommande beskriver Alex och Sigge hur livet har tagit en ny vändning sedan de fick barn, samt hur viktig de anser att papparollen är. I ett segment berättar Alex hur han upplever att tiden “läcker” när han är ifrån sina barn under några dagars arbete i Göteborg (Eklund & Schulman, 2014, 14 november). Han beskriver det som att livet egentligen bara har en mening när han och barnen är tillsammans:

A: [...] och framförallt då så är det att det är en saknad till Amanda och Frances men framförallt är det nånting med Charlie som gör att jag (.) det gör otroligt ont att vara ifrån henne (.) jag vet inte fan det är som pågår nästan (.) jag (.) jag blir konfunderad och jag (.) lite omtumlad av den här saknaden som nästan bränner som (.) som bränner hål i mig. Men när jag kommer hem då efter den här långhelgen i Göteborg (.) då kommer jag hem sent på kvällen och Charlie sover och jag lägger mig bredvid henne i sängen i hennes säng uppe i hennes rum [...] och då tänker jag där när jag ligger där sådär nära henne och jag (.) vi har återförenats (.) då tänker jag att nu (.) läcker ingen tid. Alltså den har läckt nu hela helgen (.) det har varit vidrigt då att jag har känt att jag har varit i Göteborg och det har pågått så mycket och tiden har gått så fort (.) men nu (.) när jag ligger här med henne (.) då (.) då (.) då finns det liksom inget läckage. Jag är i fas med tiden.

(ibid)

Ett flertal ord förstärker den saknad som Alex känner till sin dotter. Att saknaden “bränner håll” indikerar att Alex upplever en nästintill fysisk smärta som dessutom skadar honom. Han beskriver att det gör “otroligt ont” att vara ifrån Charlie och att det har varit “vidrigt” (ibid). Dessa laddade ord förstärker beskrivningen av Alex upplevelse av att vara ifrån sin dotter. Detta får inte bara faderskapet att framstå som mycket viktigt, utan det bygger även en identitet av en pappa som är märkbart känslomässig i relationen till sitt barn. Jag återkommer till detta i avsnitt 6.2.1 *Konstruktionen av pappan* där jag redogör för de identiteter som jag har funnit i materialet. Vidare beskriver Alex att han ser det som sin viktigaste uppgift att skapa bra minnen åt sina barn:

A: [...] jag har länge varit besatt av tanken (.) av tanken att skapa minnen till Charlie (.) som ska vara bra minnen [...] jag har också känt att det har varit min viktigaste uppgift då (.) alltså (.) eeh (.) när jag är död då är det enda jag vill att Charlie inte har (.) inte bär på ett mörker som har orsakats av mig.

(ibid)

Resonemanget för tankarna till en barncentrerad fadersroll. Faderskapet beskrivs utifrån den nya moderna mannen som utger sig för att vara känslomässigt engagerad i sina barn (Bekkengen, 2003:189–194). Återigen blir Bekkengens teori om den barnorienterade maskuliniteten intressant. Ovanstående exempel representerar ett faderskap som är centrerat kring ett engagemang i barnet. Intressant är även det som sägs på slutet: att Alex inte vill att hans dotter inte ska bära på ett mörker som är orsakat av *honom*. Även denna formulering kan härledas till den barnorienterad maskuliniteten, där faderskapet delvis innebär en vilja att framstå som en bra pappa. Barnets upplevelser är förvisso viktiga, men de hamnar ändå ofta i sekundär prioritet (ibid:189–194). På Alex formulering tycks det vara viktigt att det är just *han* som inte orsakar dotterns mörker. Frågan är om det, utifrån barnets bästa, inte snarare handlar om att ett mörker orsakas, oberoende av *vem* som gör det. Om jag tillåter mig att hårdra Alex formulering tycks det vara viktigt för honom att vara och framstå som en bra pappa. En alternativ formulering hade varit “det enda jag vill är att Charlie inte bär på ett mörker”, vilket hade betonat en önskan om avsaknaden av mörker hos barnet, snarare än vikten av att Alex själv inte varit orsaken till mörkret.

6.1.5 Det känslomässigt empatiska faderskapet (barnperspektivet)

Återkommande talar Alex och Sigge om faderskapet ur ett tydligt barnperspektiv. I dessa fall beskrivs händelserna utifrån *barnets* upplevelser och känslor. Barnets känsloliv bagatelliseras inte utan tas på stort allvar. Ett exempel är när Alex berättar om när hans fyraåriga dotter, under en semester i Thailand, bekänner att hon är kär i en av hotellrestaurangens servitörer. Alex beskriver hur han blir märkbart glad över dotterns kärlek och frågar henne om de ska berätta

om förälskelsen för servitören. Tillsammans bestämmer de att Alex ska avslöja hemligheten nästkommande morgon:

A: [...] så när han då kom fram för att kolla om vi ville ha mer kaffe så sa jag "Charlie is in love with you" (1,0) och ehh (.) då sa han att gud vad härligt och sådär. Och då frågade Charlie mig om inte hon och han kunde gå in och hämta lite mer ananas, och så gick dom då hand i hand in för att hämta lite ananas och det var en härlig stund och sådär.

(Eklund & Schulman, 2014, 9 januari)

I exemplet ovan går det att urskilja Alex engagemang för dotterns känsloliv. Det blir tydligt att han anser att dotterns känslor, trots hennes unga ålder, är viktiga och att han vill hjälpa henne att leva ut sin kärlek. Till skillnad från föregående tema handlar detta tema uteslutande om barnets upplevelser. Pappans uppgift beskrivs som att underlätta för barnets känsloliv genom att agera som en tillgång för barnet, snarare än att barnet och faderskapet beskrivs som en tillgång för pappan.

Att tala om faderskapet utifrån barnets perspektiv och känsloliv ger en representation av faderskapet som känslomässigt empatiskt. Att vara pappa innebär inte bara omvårdnad och praktiska handlingar, utan även att kunna känna empati för en annan människa. Detta kan ses som ett uttryck för ett utmanande av den hegemoniska maskulinitetsrollen där känslighet och empati ses som feminint kodade drag (Connell, 2008:116–120). Även detta återkommer jag till i avsnitt 6.2.1 *Konstruktionen av pappan* där jag beskriver hur Alex och Sigge konstruerar sig själva som känsliga och emotionella pappor.

6.1.6 Faderskapet som humor och underhållning

I det sista diskursiva temat talar Alex och Sigge om faderskapet på ett humoristiskt och bisarrt sätt, troligtvis i syfte att skapa underhållning. Ett exempel på detta är när Alex berättar om förlossningen av sin andra dotter. Istället för att redogöra för hur det gick till när dottern föddes, kom segmentet att handla om huruvida Alex och Sigge skulle reagera om deras fruar födde ett barn med klövar.

S: Jag hade kysst klövarna.

((Båda skrattar))

S: Hade du inte det? Om du tänker efter?

A: Jo, kanske...

*S: *Min lilla klövis**

((Båda skrattar))

S: Nä, men man hade ju–

A: Men vaddå (.) det föds ett klövdjur (.) alltså med mule och så?

S: Aaa

A: Du ser djuret–

((Sigge skrattar))

*S: *Mule...!* Alltså det föds en åsna försöker du säga?*

A: Jaa...

(Eklund & Schulman, 2012, 30 oktober)

Segmentet fortsätter med att Alex och Sigge diskuterar hur de skulle reagera på om deras barn föddes med diverse djurliknande kroppsdelar, och huruvida detta skulle påverka deras kärlek till barnet. De diskuterar även hur de skulle reagera om barnet såg ut som författaren Lars Norén, eller artisten och låtskrivaren Ulf Lundell (ibid).

Segmentet är bisarrt och den skämtsamma tonen signalerar att samtalet är ironiskt och komiskt. Trots detta är det möjligt att, vid närmare analys, skönja många intressanta åsikter om faderskapet. Det är även möjligt att se hur Alex och Sigge konstruerar sig själva som pappor. Dessa två aspekter kommer jag att redogöra för mer ingående i nästa avsnitt.

De humoristiska segmenten präglas av en grabbig råhet som för tankarna till toppskiktet av den hegemoniska maskulinitetsskalan. I de humoristiska segmenten talar Alex och Sigge inte om faderskapet med samma känslighet som i de övriga temana. Sättet att tala på skiljer sig således från den barnorientering som annars präglar podcasten. Avvikelsen kan ses som ett uttryck för den kamp som Connell (2008:116–120) menar att alla maskuliniteter på något sätt deltar i. Att vara man innebär att mer eller mindre sträva efter att klättra på den hegemoniska maskulinitetsskalan. Detta sker trots att den barnorienterade maskuliniteten har kommit att erbjuda ett nytt ideal för en ny sorts manlighet där omhändertagande och feminint kodade värden premieras (Bekkengen, 2003:189–194). För att kunna identifiera sig med den barnorienterade maskuliniteten krävs det dock att mannen är bekväm med att identifiera sig

som pappa. De humoristiska och råa segmenten i Alex och Siggas podcast kan ses som ett exempel på en ambivalens inför vilken sorts manlighet Alex och Sigge vill tillhöra.

6.2 Lingvistisk analys

I detta avsnitt presenteras svaren på studiens andra och tredje frågeställning. Jag redogör för hur Alex och Sigge konstruerar sig själva som pappor, samt vilka olika *identiteter* som kommer till uttryck i texten. Jag redogör även för vilka föreställningar om bra respektive dåligt faderskap som jag har funnit i materialet. I samband med svaren ges konkreta exempel på hur analysverktygen har använts i tolkningsprocessen.

6.2.1 Konstruktionen av pappan

Hur Alex och Sigge konstruerar sig själva som pappor samt vilka identiteter de tillskrivs får betydelse för huruvida lyssnarna väljer att ta till sig deras budskap eller inte (Olausson, 2009:143, 145). För budskapets betydelse i ett vidare perspektiv blir det således viktigt hur Alex och Sigge framstår i sina papparoller, samt om de med hjälp av språket tillskriver sig själva identiteter som osäkra, säkra, vardagliga eller som auktoriteter.

Analysen visar att språket i podcasten är genomgående vardagligt och informellt. Vanligt förekommande ord är "liksom" och "ju" kombinerat med spontana pauseringar och känslöyttringar. Den vardagliga tonen märks även i språkets *transitivitet*. Det förekommer inga passiveringar och skeenden beskrivs som handlingar snarare än händelser. Passiveringar är annars sådant som gör språket formellt och anonymiserat (Bergström & Boréus, 2005:285–286). Eftersom Alex och Sigge är två olika individer förekommer det att de konstruerar sig själva som pappor på olika sätt. Sammanfattningsvis har det ändå gått att urskilja att de återkommande konstruerar sig som *osäkra*, (med vissa undantag), *ansvarstagande* samt *känslösamma* pappor.

6.2.1.1 Osäkra pappor

Hos Sigge blir osäkerheten tydlig när han talar om sina egna upplevelser av faderskapet. Detta går att avläsa i både *transitivitet* och *modalitet*. Sigge använder ofta ordet "kanske" och uttrycket "jag tror" när han pratar om hur han upplever och agerar kring sitt faderskap:

S: Det var ju för att det var tufft att man får två barn och sådär, det var ju inte så roligt som vi hade trott kanske.

(Eklund & Schulman, 2013, 21 mars)

Det modala adverbet ”kanske” tyder på en låg *affinitet*, vilket innebär att talaren uttrycker en osäkerhet kring sitt påstående (Winther Jørgensen & Phillips 2000:88). Detta ger Sigge en osäker identitet som kan bidra till att han som pappa inte uppfattas som en auktoritet.

Sigge beskriver även att han har haft svårigheter med att förhålla sig till sitt faderskap eftersom det har inneburit många uppoffringar. Han anser även att det inte är ”friskt” med män som identifierar sig med faderskapet i samma stund som de blir pappor (Eklund & Schulman, 2013, 21 mars). Själv har Sigge genom åren kämpat emot idén om sig själv som pappa, och vägrat göra avkall på sitt tidigare liv:

S: Jag tycker inte jag har bromsats (.) alltså jag har vägrat att bromsas under dom här åren [...] Det tar ganska mycket energi att streta emot att vara pappa.

(ibid)

Osäkerheten kan utläsas i exemplets *modalitet*, där ordet ”ganska” bidrar till en sänkt *affinitet* (Winther Jørgensen & Phillips 2000:88–89). Övriga ordval beskriver den komplexitet som Sigge upplever kring faderskapet. Att ”vägra att bromsas” och att ”streta emot att vara pappa” tyder på en motvillighet. Sigge tycks uppleva faderskapet som en negativ förändring och man kan således anta att han, utöver fadersrollen, är mån om sin egen identitet. Plantin (2003:175–177) menar att nyblivna pappor med samma medelklassbakgrund som Sigge, ofta drabbas av en stark insikt om att de själva inte längre står i centrum av sina egna liv. För de pappor som utöver papparollen är måna om en egen identitet, kan faderskapet således upplevas som mer svårhanterligt. Att inte vilja identifiera sig med papparollen kan därför ses som ett uttryck för en inre identitetskonflikt som påverkar Sigges konstruktion av faderskapet.

Denna ambivalens inför faderskapet är inte lika tydlig hos Alex. Istället beskriver han hur han inte kan uppleva sann lycka utan sina barn. I avsnitt 6.1.4 *Faderskapet som meningen med livet* återgavs ett exempel där Alex beskriver hur dåligt han mår när han är ifrån sin dotter. Alex upplever att han är ”i fas med tiden” först när han är tillsammans med sina barn (Eklund & Schulman, 2014, 14 november). Alex identitet som pappa tycks således vara viktigare för honom än vad den är för Sigge. Papparollen upplevs inte som lika komplicerad och Alex känner snarare en dragning till livet med barn, än en längtan bort.

6.2.1.2 Säkra pappor

Det förekommer även att Alex och Sigge tillskriver sig själva säkra identiteter. Detta sker undantagsvis, och främst i de fall då de talar om föreställningar om bra respektive dåligt faderskap. Istället för att uttrycka personliga åsikter, formulerar de åsikterna som objektiva

sanningar. Sigge menar att ett bra faderskap *är* att även utsätta barnen för tråkiga saker, och Alex menar att det *är* vanlig uppfostran att kunna säga nej till sina barn (Eklund & Schulman, 2014, 14 november). I följande exempel invänder Sigge med stor självsäkerhet när Alex berättar att han ser det som sin uppgift att skapa goda minnen åt sin dotter:

S: Nä men det är för enkelt (.) alltså du (.) du (.) du är ju inne i dom också, det är ju inte bara minnen–

A: Nää

S: Du är ju en del av dom också–

A: Aa

S. Du skapar ju dom (.) du växer ju samman med dom. Du är ju inte bara där som nåt slags (.) inre fotoalbum–

A: Nää

S: Som dom kan bläddra igenom.

(ibid)

I exemplet ovan levereras Siggas föreställningar om faderskapet som sanningar. Han menar att Alex inte bara skapar minnen åt sina barn, utan att han också *är* en del av dem. Alex *är* inte bara där som ett inre fotoalbum. Här finns inga tecken på ett Sigge *tror* eller *tycker* att det förhåller sig på det viset, utan han menar att det *är* så. Genom *sanningsmodaliteterna* i dessa uttryck konstruerar Sigge sig själv som en självsäker pappa som vet vad faderskapet innebär. Att formulera åsikter som sanningar används ofta för att främja avsändarens auktoritet (Winther Jørgensen & Phillips 2000:88). Att Alex och Sigge uppfattas som auktoriteter kan i sin tur bidra till att podcastens inflytande på lyssnarna ökar. De åsikter som i exemplet ovan levereras som sanningar, kan även bidra till att upprätthålla hegemoniska föreställningar om faderskapet som betraktas som ”sunt förnuft”.

6.2.1.3 Ansvarstagande pappor

När Alex talar om sitt faderskap blir det tydligt att han intar det klassiska försörjaransvar som män har gjort historiskt. Samtidigt upplever Alex en inre konflikt med att behöva vara ifrån sina barn:

A: [...] när jag kommer till Göteborg (.) så är Göteborg ett svart hål för mig. [...] Det känns som att tiden rinner ur mina händer på ett otroligt läskigt sätt när jag är (.) när jag är här (1,0) Så när jag är i Göteborg (.) [...] då känns det som att jag också då, nu menar jag, är på expedition [...] Jag måste bara fixa några grejer här i Göteborg (.) men sen ska jag hem för det har jag lovat Charlie. Jag har lovat henne att jag kommer tillbaka (.) jag ska komma hem.

(Eklund & Schulman, 2014, 14 november)

Ordvalen ger uttryck för en känslomässigt engagerad pappa med en traditionell försörjarroll. Exemplet kan, i enlighet med teorin om den barnorienterade maskuliniteten, ses som en strävan mot att uppnå idealet av en modern och närvarande pappa på en diskursiv nivå, trots att praktiken ter sig annorlunda (Bekkengen, 2003:189–194). Detta resonemang utvecklas vidare i kapitel 7. *Slutsatser och diskussion*.

Det förekommer även att Alex och Sigge uttrycker ett ansvar för barnens känslor. När Sigges son hittar den tidigare nämnda intervjun i *Mama* beskriver Sigge hur han vill “förinta” upplevelsen hos sin son, samt “kompensera” händelsen genom att vara en extra “härlig” pappa (Eklund & Schulman, 2012, 15 november). Även Alex ger uttryck för en sådan ansvars känsla genom att berätta hur han ser som sin uppgift att skapa goda minnen åt sin dotter:

A: Och därför har jag då sett mig själv som en arkitekt då av Charlies minnen. Alltså det är som ett sista storslaget projekt då innan jag dör. Jag ska bygga en bank av (.) skönhet inne i den där lilla flickan (.) Jag ska inte vara skyldig till nåt mörker alls.

(Eklund & Schulman, 2014, 14 november)

I exemplet finns ordval som förstärker det ansvar som Alex känner inför faderskapet. Särskilt liknelsen vid sig själv som arkitekt är intressant. Genom att se sig själv som en arkitekt blir Alex en person som har till uppgift att ordna sin dotters liv. Han blir en projektledare, inte bara för sitt eget liv utan även för barnets. Att vilja “bygga en bank av skönhet” signalerar en tydlig känsla av ansvar för dotterns upplevelse av tillvaron.

6.2.1.4 Känslösamma pappor

Alex och Sigge konstruerar även sig själva som känslösamma pappor som påverkas starkt av barnens mående. När Sigge beskriver hur han råkat göra sin son ledsen, använder han uttryck som “det var fasansfullt” varpå Alex svarar “men gud” och “herregud” följt av märkbart ångestfyllda flämtningar (Eklund & Schulman, 2012, 15 november). Det är uppenbart att både Alex och Sigge är observanta på sina barns känslor, såväl positiva som negativa. Detta blir även tydligt är Alex berättar om när hans dotter Charlie var kär:

A: [...] Det har varit helt galet alltså. [...] hon var verkligen (.) galet kär in honom på ett sätt som jag aldrig har sett eeeh (.) henne förut. När vi gick ner till frukosten så, hon höll på att (.) DÖ alltså, det var otroligt.

(Eklund & Schulman, 2014, 9 januari)

I ovanstående exempel konstruerar Alex sig själv som pappa på två tänkbara sätt. Dels ger han, genom sina ordval, uttryck för en känslomässigt uppmärksam pappa som präglas av en stark barncentrering. I *modaliteten* kan man även se att Alex konstruerar sig själv som en självsäker

pappa som vet hur hans dotter känner. Formuleringarna “hon var verkligen galet kär i honom” och “hon höll på att dö alltså” är exempel på *sanningsmodaliteter* som tillskriver Alex en säker identitet.

Att Alex och Sigge konstruerar sig själva som känslösa pappor blir även tydligt när de talar om sina barns förlossningar. Sigge beskriver upplevelsen som ett “trauma” och ett “klimax på oron man har haft i nio månader” samt att det finns en “skräck över att inte veta hur det ska sluta” (Eklund & Schulman, 2012, 30 oktober). Orden “trauma”, “oro” och “skräck” indikerar en stark känslomässig upplevelse av det stundande föräldraväsendet. Detta kan tolkas mot bakgrund av Plantins (2003:168–169) forskningsresultat som visar att män med medelklassbakgrund ofta erfar nya emotionella upplevelser i samband med faderskapet.

När Alex och Sigge talar om faderskapet på ett känslomässigt sätt är de påtagligt berörda och ibland nära till tårar. Detta är intressant utifrån teorin om hegemonisk maskulinitet. Att gråta och visa sig känslomässigt berörd är i regel feminint kodat vilket hindrar mannen från att befinna sig i det översta skiktet på maskulinitetsskalan (Connell, 2008:116–117). Genom att uppvisa en tydlig känslighet utmanar Alex och Sigge den maskulina hegemonin, och bidrar således till den förändrade mediebild av pappor och män som tog sin början i Sverige på 1960-talet (Klinth, 1999:387–391).

6.2.2 Föreställningar om bra faderskap

I materialet har det gått att skönja ett problematiserande kring det faktum att Alex och Sigge är offentliga personer som delar med sig av sina privatliv i media. Framförallt Sigge menar att hans transparens genom åren kan komma att användas som bevis för att han har varit en “dålig förälder” (Eklund & Schulman, 2012, 15 november). Detta blir tydligt i samband med den tidigare beskrivna händelsen när Siggens son hittade intervjun med Sigge i tidningen *Mama*:

S: Det här är ju ett exempel på att växa upp med mig kanske (.) som han kanske minns. Om jag nu inte har hanterat det här med offentligheten så bra. Att jag har varit för transparent med mitt jobb och böckerna om min familj och så vidare. Skrivit om mina barn och så vidare.

(ibid)

Ett bra faderskap innebär således, enligt Sigge, att man värnar om sina barns privatliv. Detta är intressant eftersom Alex och Sigge i podcasten, motsägelsefullt nog, återkommande talar öppet och utelämnande om sina barn. Beteendet kan förstås i ljuset av den barnorienterade maskulinitetens alltmer hegemoniska position. Att vara en pappa som talar om sina barn och sitt faderskap blir i en svensk samhällskontext alltmer eftersträvansvärt (Bekkengen, 2003:189–

194, 199). I podcasten bygger Alex och Sigge sina offentliga personor gentemot lyssnarna och det blir därmed viktigt för dem hur de framstår. Att prata om barn och faderskap kan således bidra till att de uppfattas som moderna och barncentrerade pappor, vilket utifrån ett barnorienterat maskulinitetsideal anses vara eftersträvansvärt.

I materialet har det även gått att skönja föreställningar om att ett bra faderskap innebär att man identifierar sig själv som pappa och accepterar faderskapets praktiska och känslomässiga förändringar. Detta blir tydligt då Sigge berättar om sin tidigare ambivalens inför papprollen:

S: [...] jag tror också att jag (.) och min fru också kanske vägrade (.) bejaka att vi hade fått barn, alltså på ett psykologiskt plan.

(Eklund & Schulman, 2013, 21 mars)

“Jag tror” och “kanske” påverkar påståendets *affinitet* vilket indikerar att Sigge är tveksam inför det han säger. Det kan tolkas som att han är medveten om den hegemoniska synen på att föräldraskapet är något som bör komma naturligt, med omedelbara känslor. Att inte bejaka föräldraskapet är således förknippat med ett dåligt faderskap. Han fortsätter:

S: [...] (.) man vägrade bromsas, man levde på som man hade gjort hela tiden.

(ibid)

Det anonyma subjektet “man” riktar fokus mot det som händer (att någon bromsas) istället för på vem som gör det (Sigge). Effekten blir att Sigge fråntar sig ansvaret för sitt uttalande, vilket kan tolkas som att han inte vill förlika sig med att det är *han* som har vägrat att bromsas. När Sigge talar om sin ambivalens inför faderskapet pratar han även i termer om “kanske”. Han menar att faderskapet *kanske* inte var så roligt som han hade trott (Eklund & Schulman, 2012, 15 november). Ordet “kanske” ger uttryck för en viss osäkerhet, vilket kan tolkas som att Sigge skäms över sin ambivalenta inställning till faderskapet. Sigge tycks således anse att ett bra faderskap innebär att man accepterar sin papproll och omfamnar faderskapets praktiska förändringar.

I materialet har det även gått att skönja åsikter kring villkorslös kärlek. I ett segment där Alex och Sigge talar om sina känslor inför barnens förlossningar säger Sigge: “man förstår ju att man skulle älska vad som än kom ut” (Eklund & Schulman, 2012, 30 oktober). Att Sigge uttrycker sig i termer om “man” kan förvisso tolkas som låg *transitivitet* där Sigge väljer att inte se sig själv som ansvarig för det som sägs. Genom att analysera *modaliteten* kan uttalandet samtidigt tolkas som en *sanning*. Att säga “jag förstår ju att jag skulle älska vad som än kom ut” hade

uttryckt en personlig åsikt, medan formuleringen med “man” istället uttrycker något som är allmänt känt, en hegemonisk föreställning. Man kan således anta att Sigge anser att ett bra faderskap innebär att man alltid älskar sitt barn villkorslöst.

Det är dock intressant att åsikterna verkar skilja sig åt mellan Alex och Sigge. I det segment som beskrivits i avsnitt 6.1.6 *Faderskapet som humor och underhållning* ger Sigge uttryck för att han skulle älska sitt barn oavsett utseende. Alex, å andra sidan, utmanar Sigge och den hegemoniska diskursen genom att föreslå olika defekter hos barnet som han själv skulle ha svårt att acceptera. Bland annat vill han veta hur Sigge skulle känna ifall hans barn föddes med utseendet av en åsna:

S: [...] Alltså Malin föder en åsna?

A: Ja!

S: Det är lite väl extremt kanske.

A: Ja men skulle du kyssa mulen?

((Båda skrattar))

*S: *Eeh...* Jag skulle ömma för mulen.*

((Båda skrattar))

S: Men jag vet inte om jag skulle kyssa den då (.) men låt oss säga att det är ett annars normalt barn (.) med klövar (1.0) så hade man ju garanterat just hållit om klövarna och kanske älskat det ännu mer för klövarnas skull.

*A: Men hade du inte sagt... skriket: *vad fan är det här?**

S: Nej men jag–

*A: Barnet har ju *klövar!**

*S: Vad fasen... anklagande mot barnmorskorna? ((Förställd arg röst)) Vad fan har ni *GJORT?!**

((Båda skrattar))

A: Men det låter lite otrovärdigt att du hade omfamnat klövarna (.) du hade ju varit skräckslagen (.) kanske hade du lämnat rummet?

(ibid)

Trots att ovanstående exempel har tydliga inslag av humor tycker jag mig ändå kunna skönja vissa underliggande föreställningar om vad ett bra faderskap innebär. Medan Alex ger förslag på bisarra defekter som barnet skulle kunna ha, anstränger sig Sigge för att omfamna dem. Det

kan, som tidigare nämnt, tolkas som att Sigge har en stark föreställning om att ett bra faderskap innebär att man älskar sitt barn oavsett hur det ser ut.

6.2.3 Föreställningar om dåligt faderskap

Alex och Sigge uttrycker en viss tveksamhet inför det faktum att de ofta använder faderskapet som självbekräftande. När Sigge berättar varför han känner en tillfredsställelse över att vara behövd av sina barn, i synnerhet när barnen är sjuka, formulerar han sig på följande vis:

S: Kan det va så att anledningen till att man älskar när ens barn är sjuk är att man (1,0) man upplever att man är (1,0) i världens mitt, alltså man är på den viktigaste platsen.

(Eklund & Schulman, 2012, 27 juni)

Påståendet innehåller ordet ”man” vilket ger uttryck för en form av *transitivitet* där händelsen saknar ett tydligt subjekt (Winther Jørgensen & Phillips 2000:87). Därmed fråntar sig Sigge sitt ansvar och belyser istället det som händer påståendet, det vill säga: att någon älskar när ens barn är sjukt. Uttalandet utgörs dessutom av en fråga där det modala hjälpverbet ”kan” ingår. Detta tyder på en låg *affinitet*, vilket innebär att Sigge inte fullt ut står bakom det han säger (ibid:88). Sigge tycks således inte vilja förknippas med det faktum att han upplever en tillfredsställelse när hans barn är sjuka. Man kan därmed anta att Sigge anser att detta utgör ett exempel på ett dåligt faderskap.

Sigge problematiserar även det faktum att Alex, som tidigare nämnt, ser som sin främsta uppgift att skapa bra minnen åt sin dotter:

S: Det låter som ett riskfyllt projekt också därför att vara förälder är ju mycket också att utsätta barnen för (.) tråkiga saker.

A: °Mm°

S: Alltså att säga ifrån och säga nej och att (.) liksom säga att ikväll blir det ingen glass för det är bara måndag–

A: °Mm°

S: Och att säga ifrån på skarpen och allt möjligt (.) alltså jag känner att det här stora projektet du håller på med, att det bara ska finnas positiva minnen (.) det låter som att det kan också skapa en hippie.

((Alex skrattar))

(Eklund & Schulman, 2014, 14 november)

I exemplet ovan menar Sigge att man i rollen som förälder ska utsätta sina barn för tråkiga saker. Sättet på vilket detta sägs ger uttryck för en *sanningsmodalitet* där Sigge levererar påståendet som om det vore en sanning. Att påståendet är sant är dock inte självklart. Snarare utgör det en åsikt (som många föräldrar förvisso skulle hålla med om, men som ändå inte är någon objektiv sanning). Sanningsmodaliteten visar att Sigge ställer sig bakom sitt påstående och således anser att det är ett exempel på ett bra faderskap, medan Alex mer beskyddande instinkt är ett exempel på motsatsen. Även Alex själv instämmer i detta:

*A: *Men* (.) nä men jag tror att jag har mer koll på just det än vad du tror för att (.) för att det är vanlig uppfostran (.) och hon kommer inte kunna njuta av glassen på fredag och bli glad för det (.) om hon inte har fått nej måndag, tisdag, onsdag. Men däremot tror jag att det finns nåt projekt som ändå är fel i det att man ser allting som (.) som möjliga upplevelser eller möjliga minnen till och med. Alltså man ser inte det som händer som nånting som händer utan nånting som kommer att sparas som ett minne i framtiden (.) det är ju nånting som är fundamentalt fel med den upp- (.) med det synsättet.*

(ibid)

Ordvalet “fundamentalt fel” visar att även Alex anser att det är ett dåligt faderskap att skydda sina barn från negativa upplevelser. Samtidigt innehåller påståendet både hög och låg *affinitet*. Inledningsvis uttrycker Alex att han *tror* att hans inställning till fadersrollen är problematisk, medan han på slutet använder sig av en *sanningsmodalitet* genom att påstå att det är ett fundamentalt fel med ett sådant synsätt (ibid). Genom att analysera *transitiviteten* kan man samtidigt se att uttalandet innehåller ett flertal av det anonyma subjektet “man” som bidrar till att flytta fokus till effekterna (Winther Jørgensen & Phillips 2000:87). När Alex använder “man” talar han egentligen om sig själv, men väljer att ersätta sig själv med “man”. Resultatet blir en uppfattning av att Alex inte vill förknippas med den pappa som agerar på det sätt som han beskriver. Detta förstärker intrycket av att Alex anser att ett sådant agerande utgör ett dåligt faderskap.

I nästa kapitel sammanfattas de resultat som analysen har genererat. Där diskuteras även resultatens betydelse i ett vidare perspektiv.

7. Slutsatser och diskussion

Syftet med studien har varit att undersöka hur faderskapet konstrueras i livsstilspodcasten Alex och Sigges podcast. I det här kapitlet diskuteras slutsatser och resultat utifrån uppsatsens inledning, bakgrund, tidigare forskning samt teoretiska ramverk. Kapitlet inleds med en kort sammanfattning av svaren på studiens tre frågeställningar.

7.1 Svar på frågeställningar

7.1.1 Diskursiva teman (representationer)

Studiens första frågeställning avsåg att finna återkommande diskursiva teman kring faderskapet. Dessa, som utgjorde olika *representationer* av faderskapet, kom att bli sex stycken: *Det självbekräftande faderskapet*, *Det ångestfyllda faderskapet*, *Det begränsande faderskapet*, *Faderskapet som meningen med livet*, *Det känslomässigt empatiska faderskapet (barnperspektivet)* samt *Faderskapet som humor och underhållning*. Flera teman kan tyckas stå i motsats till varandra, vilket är korrekt då sättet på vilket det talas om faderskap i podcasten är komplext.

7.1.2 Konstruktionen av Alex och Sigge som pappor

Studiens andra frågeställning avsåg att undersöka hur Alex och Sigge konstruerar sig själva som pappor. Analysen har visat att de överlag framstår som osäkra, ansvarstagande och känsllosamma pappor.

Osäkerheten är tydlig när Alex och Sigge pratar kring sina egna upplevelser av faderskapet. Sigges osäkerhet visar sig i hans inställning till papparollen, men även i den *modalitet* och *transitivitet* som Sigge använder när han talar. Alex ger inte uttryck för samma ambivalens och tvivel inför papparollen. Istället beskriver han en ambivalens över att vara ifrån sina barn, samt att inte räcka till som pappa.

Ett undantag för osäkerheten är när Alex och Sigge uttrycker sina föreställningar om bra och dåligt faderskap. I dessa fall tillskriver de sig oftast säkra identiteter genom att leverera sina åsikter som sanningar. Graden av säkerhet skiljer sig således mellan hur Alex och Sigge pratar om det *egna* faderskapet, och hur de pratar om faderskapet som en *allmän idé*.

Alex och Sigge konstruerar sig själva som ansvarsfulla pappor genom att uttrycka ett ansvar för barnens känslor och mående. Detta går även att urskilja i *modalitet* och *transitivitet*. Passiveringar används sällan och skeenden beskrivs som handlingar och inte händelser, även i

de fall då Alex och Sigge återberättar skeenden där de varit sämre pappor. Ansvarsfrågan handlar dock oftast om ett ansvar för barnens känslor, snarare än för praktiska handlingar kring faderskapet.

Vidare konstruerar Alex och Sigge sig själva som känslolösa pappor som är lyhörda för barnens känslor. Faderskapet beskrivs oftast utifrån känslomässiga upplevelser, än utifrån praktiska handlingar. De utger sig inte för att vara experter och det är endast med få undantag som de, med hjälp av bland annat *sanningsmodaliteter*, tillskriver sig själva identiteter som auktoriteter. Detta sker främst när de talar om föreställningar kring bra och dåligt faderskap. Genom ett vardagligt språk samt ett erkännande av tvivel i samband med faderskapet, framstår Alex och Sigge som "vanliga" människor som många lyssnare på ett teoretiskt plan kan identifiera sig med.

7.1.3 Föreställningar om bra respektive dåligt faderskap

Studiens tredje frågeställning avsåg att finna föreställningar om bra respektive dåligt faderskap. I materialet har det gått att skönja uppfattningar om att ett bra faderskap innebär att värna om sina barns privatliv, sätta gränser samt utsätta barnen för tråkiga saker som hör livet till. Särskilt Sigge visar en övertygelse om att bra pappor älskar sina barn oavsett utseende och egenskaper. Han uttrycker även att ett bra faderskap innebär ett omfamnande av de förändringar som faderskapet innebär.

Både Alex och Sigge uttrycker att det självbekräftande sätt på vilket de båda använder faderskapet, exemplifierar ett dåligt faderskap. Ett dåligt faderskap är också att ständigt sträva efter att skydda sina barn från negativa upplevelser. Siggens skam över sin ambivalenta inställning till faderskapet och papparollen, har tolkats som att han även anser att en sådan ambivalens utgör ett exempel på ett dåligt faderskap.

7.2 Slutdiskussion

7.2.1 Ett barnorienterat faderskap

Trots att faderskapet i Alex och Siggens podcast konstrueras på flera olika sätt, är idealet om ett nytt, modernt faderskap ständigt närvarande. Alex och Sigge framställer sig själva som känslomässigt närvarande pappor som tar barnens problem och upplevelser på allvar. Detta stämmer överens med den tidigare forskning som visar att den pappa som framställs i media idag ofta är barncentrerad (se exempelvis Li, 2016).

I podcasten tyder dock mycket på att det moderna faderskapet ter sig starkare diskursivt än praktiskt. Det finns således en tydlig skillnad mellan sättet att *tala* om faderskapet och sättet att *agera*. Detta exemplifieras i temana *Faderskapet som ångestfyllt*, *Faderskapet som meningen med livet* samt *Det känslomässigt empatiska faderskapet (barnperspektivet)*. Dessa teman framställer ett barncentrerat faderskap där Alex och Sigge visar en önskan om att alltid vilja sina barns bästa. Dock tycks Alex och Sigge ofta handla annorlunda i praktiken. Båda reser mycket i arbetet och tycks inte ha tagit ut någon större del av föräldraledigheten. Framförallt Alex talar om hur ledsen han är över detta och vilken ångest han känner över att det går ut över barnen. Märkbart lite fokus läggs på vilka praktiska åtgärder som vidtas. Det blir således uppenbart att det är enklare att vara en bra pappa på en diskursiv nivå, vilket även bekräftas i Bekkengens teori om den barnorienterade maskuliniteten. Bekkengen (2003:189–194) menar att både män och kvinnor ställer sig bakom barncentreringen på en diskursiv nivå, men att kvinnor tar det största praktiska ansvaret för barnen. Att Alex och Sigge framställer sig själva som barncentrerade pappor i podcasten behöver således inte betyda att de lever upp till detta i praktiken.

7.2.2 En barnorienterad men ojämsställd man

Temat *Faderskapet som självbekräftande* har flera likheter med teorin om den barnorienterade maskuliniteten, där faderskapet kan vara ett sätt för pappor att utveckla sig själva (Bekkengen, 2003:189–194). Detta blir även intressant i ljuset av den tidigare forskning som visar att tankestrukturen hos svenska pappor har förändrats de senaste åren. Historiskt har män fått sin bekräftelse genom arbete och karriär, medan dagens pappor uppger familjen och faderskapet som viktigare källor till detta. Inom familjen upplever mannen en större trygghet eftersom han där alltid är älskad för den han är. På arbetet bestäms hans värde utifrån prestation. Relationerna i yrkeslivet är dessutom mer villkorade och i sin yrkesroll är mannen utbyttbar. Som pappa är han däremot oersättlig och familjerelationerna är därmed beständiga (Kjellberg, 2013:114–116). Detta blir intressant mot bakgrund av socialkonstruktivismen och Faircloughs teorier om att diskurser inte bara *påverkar* utan även *påverkas* av verkligheten (Winther Jørgensen & Phillips, 2000:12, 25). Att faderskapet i podcasten beskrivs som självbekräftande kan således ses som en konsekvens av den tid vi lever i.

Den barnorienterade maskuliniteten kan även underlätta förståelsen för att Alex och Sigge konstruerar sig själva som ansvarsfulla pappor. Intressant i sammanhanget är dock att ansvarsfrågan sällan berör praktiska handlingar som bidrar till en mer jämställd relation till männens fruar. Ansvarskänslan verkar inte primärt handla om ett ansvar för barnen i vardagen, utan för deras känsloupplevelser. Att prata om att man vill skapa bra minnen åt sitt barn kan vara enklare än att berätta att man alltid är den som går upp på natten när barnet vaknar. Det

första kan ses som en allmän livsinställning som inte kräver praktiska handlingar, men som ändå kan få pappan att diskursivt framstå som barnorienterad. Det senare kräver praktiska uppoffringar för att uttalandet inte ska vara en lögn. Detta är intressant mot bakgrund av Bekkengens (2003:195–196) teori om att en barnorienterad man inte är synonymt med en jämställd man. Den barnorienterade mannen uppvisar ett omsorgsinriktat barnansvar, men har fortfarande makten att välja de delar av faderskapet som han uppskattar mest. Utifrån mannens perspektiv kan det antas vara mer lockande att vara en känslomässigt engagerad pappa, än att ta på sig sin del av det praktiska vardagsansvaret. Enligt Bekkengen (2003:195) bidrar en sådan omsorgsinriktad papparoll till att kvinnor ofta accepterar ojämslällda förhållanden i sina relationer. Detta eftersom kravet på ökad jämställdhet kan äventyra männens omhändertagande inställning, och därmed barnets bästa. Sättet på vilket det talas om faderskap i podcasten kan således reproducera föreställningen om att män betraktas som bra pappor trots att deras barncentrering ter sig starkare diskursivt, medan kvinnor betraktas som bra mammor först när de agerar därefter. Att som pappa *tala* om faderskapet i termer om att vilja ta ansvar, kan således ses som ett sätt att upprätthålla ojämlika maktförhållanden mellan kvinnor och män.

Hagström (1999) menar att män inte per automatik blir pappor när de får barn, utan att faderskapet är något som de själva konstruerar genom utbildning och engagemang. Detta till skillnad från kvinnor vars modersroll ofta förutsätts komma naturligt. Detta är intressant utifrån Sigges ambivalens kring sin papparoll. I Sigges konstruktion av sig själv som pappa blir det tydligt att papparollen inte har varit självklar för honom, utan att den har krävt ett aktivt arbete. En intressant fråga att ställa sig är om ett sådant yttrande lika självklart hade kunnat sägas av en kvinna.

Distinktionen mellan mamma- och papparollen blir även intressant i samband med att Alex och Sigge, om än på ett humoristiskt sätt, diskuterar vilka olika defekter de skulle acceptera hos sina barn. Jag har svårt att se två kvinnor skämta om sina barn på samma bisarra sätt, utan att både känna sig och uppfattas som dåliga mammor. Mitt antagande finner stöd hos Bekkengen (2003:182) som menar att det finns en större acceptans för pappor som diskursivt uttrycker att kvinnor bär det största ansvaret för barnen. Män tillåts således att tala om faderskapet på ett annat sätt än kvinnor. En man kan säga att han inte vill vara föräldraledig, medan en kvinna troligtvis bedöms som en dålig mamma om hon gör det samma. Att tala om faderskapet på det sätt som görs i podcasten kan således reproducera föreställningen om att mamma- och papparollen skiljer sig åt. Även detta kan i sin tur bidra till att upprätthålla samhällets ojämlika maktförhållanden mellan kvinnor och män.

7.2.3 Klasstillhörighet och inre konflikter

Flera av resultaten som har gått att skönja i materialet kan tolkas i ljuset av Alex och Sigges klasstillhörighet. Studier visar att pappors upplevelser av faderskapet skiljer sig åt mellan olika samhällsklasser. Medelklassmän tenderar att uppleva en större känslomässig förändring i samband med att de blir pappor, jämfört med män från arbetarklassen. Medelklassmän tar även ut mer föräldraledighet, och upplever således fler praktiska förändringar med faderskapet (Plantin, 2003:168–169, 175–177). Att Alex och Sigge talar om faderskapet som begränsande kan således förstås i ljuset av deras medelklassbakgrund, där livet med barn blir påtagligt annorlunda jämfört med livet utan barn.

Att som man inta ett traditionellt försörjaransvar i en samhällskontext där idealet om en närvarande pappa är högt aktat, kan ge upphov till en inre konflikt. I podcasten blir detta tydligt när Alex beskriver sin ambivalens över att vara ifrån sin dotter. Att Alex öppet visar sin ambivalens kan även ses som ett uttryck för det *reflexiva projekt* som Giddens (1999:11–13) menar att människors identiteter har blivit. Idag tvingas människor att omforma sina identiteter i takt med de förändringar som sker i samhället. Alex kan inte okommenterat berätta att han tillbringar mycket tid ifrån sina barn, eftersom detta inte är förenligt med de förväntningar som samhället har på papparollen. Han känner därför ett behov av att förklara den kognitiva dissonans han upplever, för att på så sätt tillskriva sig själv en identitet som en modern och närvarande pappa. Att göra avkall på karriären är heller ingen given lösning, eftersom uppoffring av arbete och karriär kan innebära minskad makt och en lägre position på den hegemoniska maskulinitetsskalan (Connell, 2008:158). Att Alex vidhåller sin position som familjens försörjare men samtidigt pratar om sin ångest över detta, kan ses som ett försök till att både behålla en traditionell manlighet och samtidigt vara en barncentrerad pappa. Ovanstående resonemang bekräftar Faircloughs teori om att faderskapsdiskursen inte kan ses som en isolerad händelse, utan påverkas av den sociala praktik som den är en del av (Winther Jørgensen & Phillips, 2000:25).

7.2.4 En komplex bild av faderskapet

Genom att tala om faderskapet utifrån ett barnperspektiv samt konstruera sig själva som känsliga och emotionella pappor, visar Alex och Sigge tendenser till att utmana det hegemoniska maskulinitetsidealet (Connell, 2008:116–117). Samtidigt ger de, genom sin humoristiska och råa jargong, uttryck för en vilja att delta i kampen om samma ideal. Humorn kan också ses som ett sätt att uttrycka åsikter som inte skulle sägas annars. De pratar inte om att offra sina karriärer, vilket som tidigare nämnt annars skulle kunna utgöra ett hot mot Alex och Sigges maskuliniteter (Connell, 2008:158). Trots att de båda tycks vilja tillhöra en

barnorienterad maskulinitet, finns det alltså mycket som tyder på att de samtidigt brottas med ett hegemoniskt maskulinitetsideal. Detta ger en komplex bild av vad det innebär att vara pappa, och visar även att faderskapet både påverkar och påverkas av föreställningar om genus och kön.

Bekkengen (2003:198) menar att den barnorienterade maskuliniteten inte bör ses som en del av den hegemoniska maskulinitetsskalan, utan som ett exempel på en helt ny manlighet. I podcasten blir det tydligt att papparollen kan innebära ett parerande mellan de två maskuliniteterna. Strävan efter att uppnå båda maskuliniteterna blir ibland problematisk, då värden som premieras hos den barnorienterade maskuliniteten anses mindre eftersträvansvärda i det högre skiktet av den hegemoniska maskulinitetsskalan. Således uppstår ett tvivel kring vilken manlighet Alex och Sigge vill tillhöra. Detta kan ses som ett uttryck för ett faderskap i förändring där papparollen ständigt omformas för att passa den rådande kulturen.

Bekkengen (2003:198) menar att den barnorienterade maskuliniteten i en svensk samhällskontext är på väg att bli hegemonisk. Det verkar således inte omöjligt att en barnorienterad man på sikt även kan behålla sin höga rang i den hegemoniska maskulinitetsskalan. Ju fler som pratar om faderskapet ur ett barnorienterat perspektiv, desto större chans är det att detta maskulinitetsideal blir allmängiltigt. I Alex och Siggas podcast framställs faderskapet dock som mer komplext. Podcasten kan istället liknas vid den tidigare forskning som visar att medias framställning av faderskapet ofta är tvetydig (se exempelvis Goldberg, Tan & Thorsen, 2009). En sådan mediebild kan enligt Schmitz (2016) bidra till svårigheter för män att fastställa sin föräldralegitimitet.

Den komplexa bilden av faderskapet kan även skönjas i det faktum att Alex och Sigge uppvisar både säkerhet och osäkerhet i samband med faderskapet. Sigge är osäker inför sin *identitet* som pappa, medan Alex är osäker inför att *räcka till* som pappa. Samtidigt uppvisar de båda en säkerhet när de talar om allmänna föreställningar om bra och dåligt faderskap. Det senare stärker podcastens klassificering som ett livsstilsmedium, vars syfte ofta är att uppmana och uppfostra mottagarna till att agera på ett visst sätt (Fürsich, 2012:14). Genom att med säkerhet tala om bra och dåligt faderskap förmedlar Alex och Sigge en specifik bild av vad faderskapet bör innebära, vilket i sin tur kan komma att påverka lyssnarnas föreställningar.

7.2.5 Podcastens betydelse i ett vidare perspektiv

Genom att tala utifrån känslor tillskriver sig Alex och Sigge identiteter som lyssnarna troligtvis lättare kan känna empati för. De blottar sig själva och sina misslyckanden och minskar på så vis distansen till sin publik. Att tala utifrån känslor, snarare än utifrån vardagliga praktiska handlingar, kan även möjliggöra en identifikation hos de lyssnare som inte själva är föräldrar.

I enlighet med definitionen av ett livsstilsmedium är Alex och Siggas podcast vardaglig till både språk och innehåll. Faderskapet beskrivs på ett personligt sätt och lyfter således det privata ut i en medierad och offentlig sfär. Alex och Sigge själva berör problematiken med att de lämnar ut en stor del av sitt privatliv i media. Detta är intressant eftersom det stärker uppfattningen av att podcasten berör det vardagliga och privata. Det populärkulturella formatet gör budskapet mer lättillgängligt för en större publik, vilket stärker podcastens möjlighet till inflytande på människors föreställningar om faderskapet.

Formatet är även intressant utifrån Faircloughs tankar om att vardagens betydelseproduktion av ideologier är central. Fairclough menar att de diskurser som i språk och form är vardagligt utformade, har en större möjlighet att sprida budskapet till sin publik (Winther Jørgensen & Phillips, 2000:17). Genom ett vardagligt språk kan människors föreställningar om sanningar och normer utmana eller reproducera en viss ideologi (ibid:80). Podcastens vardagliga och informella språk kan således möjliggöra att Alex och Siggas föreställningar om faderskapet får betydelse i en vidare kontext. Genom att med hjälp av sanningsmodalitet uttrycka åsikter om bra respektive dåligt faderskap, ger Alex och Sigge uttryck för hegemoniska föreställningar om faderskapet och bidrar även till att reproducera dem. Samtidigt utmanas den hegemoniska diskursen genom att underliggande föreställningar om faderskapet förkläs i humor.

Lindgren (2009:17) menar att populärkulturen, vilken Alex och Siggas podcast utgör en del av, kan bidra till att konstruera verkligheten och människors uppfattningar. Således kan det privata, när det lyfts ut i offentligheten, komma att betraktas som ideologiska föreställningar med möjlighet att delta kampen om en hegemonisk konstruktion av faderskapet. Att Alex och Sigge ensamma skulle besitta makten att definiera faderskapet är dock inte rimligt. Det jag hävdar är snarare, utifrån Faircloughs teorier om diskurs, att podcastens sätt att tala om faderskapet kan utgöra en del av en större strömning i vilken faderskapet ständigt omdefinieras.

7.3 Förslag på vidare studier

Avsikten med studien har varit att exemplifiera hur faderskapet kan konstrueras i ett livsstilsmedium, som genom sin popularitet möjliggör ett inflytande på ett stort antal människor. Eftersom studien enbart har inneburit en analys av texten (podcasten) skulle det vara intressant att, genom en komplett analys enligt Faircloughs tredimensionella modell, närmare undersöka förbindelsen mellan text, diskursiv praktik och social praktik. Detta skulle även ge en bild av hur budskapet påverkar samt uppfattas av podcastens lyssnare.

Som tidigare nämnt utgör konstruktionen av faderskapet i podcasts ett begränsat forskningsområde. Jag hoppas således att min studie kan öppna dörrar för vidare forskning på ämnet. Det

skulle även vara intressant att undersöka hur faderskapet konstrueras i liknande podcasts eller livsstilsmedier, för att på så sätt ta reda på om faderskapsdiskursen i Alex och Siggas podcast är unik eller allmängiltig. Det skulle även vara intressant att se om diskursen skiljer sig åt mellan podcasts där faderskapet är ett uttalat tema (exempelvis *Pappapodden med Nisse och Manne*), samt om lyssnarna av den typen av podcasts är mer benägna att påverkas av de föreställningar om faderskap som förmedlas där.

Med den här studien har jag gjort en ansats att påvisa hur ett privat ämne som faderskapet, genom livsstilsmediets format, har medierats och således kunnat få en vidare politisk betydelse. Det har därmed inte enbart varit faderskapet i sig som har varit intressant att undersöka, utan också det faktum att det privata lyfts ut i offentligheten. I framtida studier skulle man därför även kunna undersöka hur andra privata ämnen konstrueras och framställs i livsstilsmedier, vars vardagliga format innebär en tillgänglighet för en bred publik.

8. Referenslista

- Abrahamsson, M. & Johansson Fager, A. (2016). *Mm..ah..jajaja, jag lyssnar!* (Kandidatuppsats). Göteborg: Institutionen för journalistik, medier och kommunikation, Göteborgs universitet. Tillgänglig: https://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/46713/1/gupea_2077_46713_1.pdf
- Ahlbertz, S. & Karlsson, J. (2015). *Populärt prat i tillgängligt format.* (Kandidatuppsats). Göteborg: Institutionen för journalistik, medier och kommunikation, Göteborgs universitet. Tillgänglig: https://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/41861/1/gupea_2077_41861_1.pdf
- Alex och Sigge Wiki. (u.å.). *Alex och Sigge Wiki*. Hämtad 2017-04-12, från http://sv.alexochsigge.wikia.com/wiki/Alex_och_Sigge_Wiki
- Bekkingen, L. (2003). Föräldralediga män och barnorienterad maskulinitet. I T. Johansson & J. Kuosmanen (Red.) *Manlighetens många ansikten: jäder, feminister, frisörer och andra män.* (s. 181–202). (1. uppl.) Malmö: Liber.
- Bergström, G. & Boréus, K. (Red.) (2005). *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys.* (2., [omarb.] uppl.) Lund: Studentlitteratur.
- Börjesson, M. & Palmblad, E. (Red.) (2007). *Diskursanalys i praktiken.* (1. uppl.) Malmö: Liber.
- Christensen, C. (2008). Livsstil som tv-underholdning. *MedieKultur: Journal of media and communication research*, 24(45), 23–36. Hämtad 2017-04-05, från <http://dx.doi.org/10.7146/mediekultur.v24i45.513>
- Connell, R. W. (2005). A really good husband: work/life balance, gender equity and social change. *Australian Journal of Social Issues*. 40(3).
- Connell, R. W. (2008). *Maskuliniteter.* (2. uppl.) Göteborg: Diadalos AB.
- Davidsson, P., Findahl, O. & Ahlgren, M. (2016). *Svenskarna och internet 2016 – undersökning om svenskarnas internetvanor.* IIS, Internetstiftelsen i Sverige.
- Dean, J. (2010). *Blog theory – Feedback and capture in the circuits of drive.* Cambridge: Polity Press. Hämtad 2017-05-14, från <http://jdeanicite.typepad.com/files/dean--blog-theory.pdf>
- Eklund, S. & Schulman, A. (Producent). (2012, 27 juni). 5. *Ett uppdrag från en högre makt* [Podcast]. Hämtad 2017-04-22, från http://hwcdn.libsyn.com/p/4/3/b/43b23d52e39dd321/aosavsnitt5.mp3?c_id=4653127&destination_id=101206&expiration=1492900531&hwt=ea89e63ec7042d047e6f990ad3004c22
- Eklund, S. & Schulman, A. (Producent). (2012, 30 oktober). 23. *Förlossningen* [Podcast]. Hämtad 2017-04-22, från http://hwcdn.libsyn.com/p/a/c/e/acecde90a6d1af6c/aosavsnitt23.mp3?c_id=5095947&destination_id=101206&expiration=1493286465&hwt=e24de1e92ade03ec4360fca3ef8
- Eklund, S. & Schulman, A. (Producent). (2012, 15 november). 25. *Dilemmat* [Podcast]. Hämtad 2017-04-23, från http://hwcdn.libsyn.com/p/c/7/6/c76ed51c98f43b69/aosavsnitt25.mp3?c_id=5145200&destination_id=101206&expiration=1492938817&hwt=aa73a6d8a64df1a38040cf3f05a54109
- Eklund, S. & Schulman, A. (Producent). (2013, 10 januari). 33. *En död hund* [Podcast]. Hämtad 2017-04-23, från http://hwcdn.libsyn.com/p/2/9/e/29e5673da18624ad/aosavsnitt33.mp3?c_id=5302129&destination_id=101206&expiration=1492956613&hwt=aeded743dde9512a0303db01a1ba127d
- Eklund, S. & Schulman, A. (Producent). (2013, 21 mars). 43. *Nytt liv* [Podcast]. Hämtad 2017-04-23, från http://hwcdn.libsyn.com/p/2/8/0/2809179ca97729ae/aosavsnitt43.mp3?c_id=5512976&destination_id=101206&expiration=1492959599&hwt=43d876a66fa31d9a0a47ccff2080581a
- Eklund, S. & Schulman, A. (Producent). (2014, 9 januari). 85. *Svartsjuka* [Podcast]. Hämtad 2017-04-24, från http://hwcdn.libsyn.com/p/0/b/2/0b2e5fb57c93c088/aosavsnitt85.mp3?c_id=6650992&destination_id=101206&expiration=1493023319&hwt=35800e7192fec7a59ae82cd5dcd9f03
- Eklund, S. & Schulman, A. (Producent). (2014, 14 november). 129. *Tunn is* [Podcast]. Hämtad 2017-04-23, från http://hwcdn.libsyn.com/p/9/a/1/9a1dd8e96dedf8e8/aosavsnitt129.mp3?c_id=7876875&destination_id=101206&expiration=1492959599&hwt=43d876a66fa31d9a0a47ccff2080581a

1492982168&hwt=1e9132aac0874509c0ea5f2b6ff39f8c

- Ekström, M. & Larsson, L. (Red.) (2010). *Metoder i kommunikationsvetenskap*. (2. uppl.) Lund: Studentlitteratur.
- Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H. & Wängnerud, L. (Red.) (2012). *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. (4., [rev.] uppl.) Stockholm: Norstedts juridik.
- Espeland, E., Ljungkvist, M. A. & Wagersten, E. (2016). *Podden och kapitalet sitter i samma båt: en studie i representation inom podcastmediet* (Kandidatuppsats). Göteborg: Institutionen för journalistik, medier och kommunikation, Göteborgs universitet. Tillgänglig: <http://expo.jmg.gu.se/wp-content/uploads/KV16-5.pdf>
- Fairclough, N. (1992). *Discourse and Social Change*. Cambridge: Polity.
- Fairclough, N. (1995). *Media Discourse*. London: Bloomsbury Academic.
- Fiske, J. (1997). *Kommunikationsteorier: en introduktion*. (Ny, rev. uppl.) Stockholm: Wahlström & Widstrand.
- Fürsich, E. (2012). Lifestyle journalism as popular journalism. *Journalism Practice*, 6(1), 12–25. doi:10.1080/17512786.2011.622894
- Försäkringskassan (2012). *Föräldrappning – analys av användandet 1974–2011*. Socialförsäkringsrapport 2012:9. Stockholm: Försäkringskassan, avdelning för analys och prognos. Hämtad 2017-03-22, från https://www.forsakringskassan.se/wps/wcm/connect/c94e997f-f60d-4f61-8a8e-b9b921f6c7fd/socialforsakringsrapport_2012_09.pdf?MOD=AJPERES&CVID=
- Goldberg, W. A., Tan, E. T., & Thorsen, K. L. (2009). Trends in academic attention to fathers, 1930–2006. *Fathering*, 7(2), 159–179. Hämtad 2017-04-05, från <https://search-proquest-com.ezproxy.ub.gu.se/docview/222695851?accountid=11162>
- Giddens, A. (1999). *Modernitet och självidentitet: självet och samhället i den senmoderna epoken*. Göteborg: Daidalos.
- Grusell, M. (2008). *Reklam – en objuden gäst?: Allmänhetens uppfattningar om reklam i morgonpress och tv*. Diss. Göteborg: Göteborgs universitet.
- Hagström, C. (1999). *Man blir pappa: föräldraskap och maskulinitet i förändring*. Diss. Lund: Lunds universitet.
- Hanusch, F. (2012). Broadening the focus: the case for lifestyle journalism as a field of scholarly inquiry. *Journalism Practice*, 6(1), 2–11. doi:10.1080/17512786.2011.622895
- Isaksson, L. & Sääf, S. (2016). *Sponsrad vänskap: en studie om reklam i podcasts* (Kandidatuppsats). Göteborg: Institutionen för journalistik, medier och kommunikation, Göteborgs universitet. Tillgänglig: https://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/46709/1/gupea_2077_46709_1.pdf
- Jefferson, G. (2004). Glossary of transcript symbols with an introduction. I: G. Lerner (Ed.) *Conversation Analysis: Studies from the First Generation* (s. 13–31). Amsterdram: John Benjamins.
- Kelly, J. (2009). Fathers and the Media: Introduction to the Special Issue. *Fathering: A Journal of Theory, Research & Practice about Men as Fathers*, 7(2), 107–113. doi:10.3149/fth.0702.107.
- Kjellberg, J. (2013). Jämställdhet, maskulinitet och (o)privilegerade subjektspositioner: Den svenska jämställdhetsdiskursens exkluderingar. *NORMA: International Journal for Masculinity Studies*, 8(2), 112–130. Oslo: Universitetsforlaget AS.
- Klinth, R. (1999). Mannen och den jämställda familjen: mannen i familjen speglad genom utbildningsprogrammen i svensk radio och TV 1946–1971. *Medier och modernisering*. I B. Sandin (Red.), *Medier och modernisering: en antologi om utbildningsprogram och samhällsförändring*. (s. 371–393). (1. uppl.). Stockholm: Stift. Etermedierna i Sverige.
- Klinth, R. (2008). The best of both worlds? Fatherhood and gender equality in Swedish paternity leave campaigns, 1976–2006. *Fathering*, 6(1), 20–38. Hämtad 2017-04-04, från <https://search-proquest-com.ezproxy.ub.gu.se/docview/222671104?accountid=11162>
- Li, X. (2016). The 'Nursing Dad'? Constructs of Fatherhood in Chinese Popular Media. *Intersections: Gender and Sexuality in Asia and the Pacific*, 39.
- Lindgren, S. (2009). *Populärkultur: teorier, metoder och analyser*. (2., [rev.] uppl.) Stockholm: Liber.

Myndigheten för press, radio och tv. (2016). *Mediekonsumtion 2016*.

Olausson, U. (2009). *Identitet*. I: Berglez, P & Olausson, U (2009). *Mediesamhället. Centrala begrepp*. Lund: Studentlitteratur.

Perfect Day Media. (u.å.). *Om oss*. Hämtad 2017-04-06, från <http://perfectdaymedia.se/om-oss/#/podcast/>

Plantin, L. (2003). Tema familjeliv. I T. Johansson & J. Kuosmanen (Red.), *Manlighetens många ansikten: fäder, feminister, frisörer och andra män* (s. 148–180). (1. uppl.) Malmö: Liber.

Quinn, S. M. F. (2009). The depictions of fathers and children in best-selling picture books in the united states: A hybrid semiotic analysis. *Fathering*, 7(2), 140–158. Hämtad 2017-04-05, från <https://search-proquest-com.ezproxy.ub.gu.se/docview/222695902?accountid=11162>

Rågsjö Thorell, A. (2016, 7 oktober). Alex & Siggis podd drar in över en miljon kronor – i månaden. *Resumé*. Hämtad 2017-04-16, från <https://www.resume.se/nyheter/artiklar/2016/10/07/alex-och-siggis-podd-drar-in-over-en-miljon-kronor-i-manaden/>

Schmitz, R. (2016). Constructing Men as Fathers. *The Journal of Men's Studies*, 24(1), 3–23. doi: 10.1177/1060826515624381

Strömbäck, J. (2009). *Makt, medier och samhälle: en introduktion till politisk kommunikation*. Stockholm: SNS Förlag.

Winther Jørgensen, M. & Phillips, L. (2000). *Diskursanalys som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur.

Bilagor

Bilaga 1 – Analysfrågor

Följande frågor har ställts i analysens första fas, den *tematiska* analysen:

- Hur talar texten om faderskap och vad får det för betydelse för representationen av faderskapet?
- Vilka *ord* används och vad får det för betydelse för representationen av faderskapet?
- Hur påverkar *tonläge*, *skratt* och *pauseringar* betydelsen av det som sägs?

Följande frågor har ställts i analysens andra fas, den *lingvistiska* analysen:

- Vad handlar texten om? Vad händer i den?
- Hur påverkar *tonläge*, *skratt* och *pauseringar* betydelsen av det som sägs?
- Hur är den språkliga nivån? Informell? Formell?
- Vilka *ord* används, och vad får det för betydelse för Alex och Sigges identiteter som pappor, samt åsikter/föreställningar faderskapet?
- Vilka uttryck för *modalitet* förekommer och vad får det för betydelse för Alex och Sigges identiteter som pappor, samt åsikter/föreställningar om faderskapet?
- Vilka uttryck för *transitivitet* förekommer och vad får det för betydelse för Alex och Sigges identiteter som pappor, samt åsikter/föreställningar om faderskapet?
- Förekommer formuleringar med “*man*” som subjekt och hur påverkar det Alex och Sigges identiteter som pappor, samt åsikter/föreställningar om faderskapet?